

רצ עלי צורים

ירחון מבית ראש צורים

31

שבת פרשת תולדות, א' כסלו תשע"ט 9.11.2018

שלום קהילה יקרה,

חודש כסלו בפתח, ואיתו חג החנוכה שאחד מסמליו הוא "נר איש וביתו". על כן בחרנו

בגיליון זה להתכנס פנימה ולדבר על הבית.

התחלנו בבתים המיוחדים שנמצאים כאן בראש צורים: כנה שכטר תספר לנו על דירת החיילים, המשמשת בית חם לחיילים הבודדים, יצטרפו אליה משפחות ברוש וסמואל שיספרו על החוויות שלהן באימוץ חייל בודד בשבתות. לאחר מכן נעבור במדור "הזרקור" לביתה של משפחת סלע, שמחליף עבור ילדי המשפחה את בית הספר המסורתי, כשתמר סלע תציג בפנינו את היתרונות והאתגרים שמביא עימו החינוך הביתי. נסיים בבית מיוחד נוסף: בית הילדים רבס. חיים רבס ישתף אותנו בחשיבות שהוא רואה בליווי שכבה כאשר הוא ונעמה עושים זאת בהצלחה כבר 6 (!) שנים.

מהבתים המיוחדים נעבור לקיבוץ, המהווה עבורנו גם סוג של בית. בריאיון לאסנת ניר יספר מורדי שבט על גלגוליו השונים של קיבוץ ראש צורים, מקיבוץ שיתופי לקיבוץ מתחדש הכולל גם הרחבה קהילתית. החלק הראשון של הריאיון מופיע בגיליון זה, והחלק השני יופיע בגיליון טבת. במדור "בקול שני" נדון הפעם בשאלה "לגדול או לחדול?", מהו הגדול האופטימלי של קיבוץ שאנחנו שואפים להגיע אליו. בסוגיה חשובה זו נשמע דעות שונות מפי שמוליק דרורי, כנה אופיר, מיכל כהן ושי קרמר. נוסף על אלו, אביבית אהרנוף שכותבת הפעם למדור "החזון שלי לראש צורים" תיגע בנושא זה. לסיום, אסנת ניר תחשוף בפנינו מה מתרחש בישיבות ועדת בנייה לקראת הפרויקט הממש ובא בכתבתה "עדכוני בנייה".

גם במדורינו הקבועים ניגע בעניין הבית: נתנאל הרשקוף במדורו "בין השיטין" ייגע בשאלה מה זה בית. דוד קרנץ במדורו "הקיבוצניק" ישלב טיפ כיצד להסתדר בבית קטן, איילת יהודית שבט ב"ביקורת רבות" תספר לנו על משפחת סופר על ועל הסוד שעליו הם שומרים בבית, וגם חידות "הידעת" ו"שבור את הראש" תהיינה קשורות לעניין זה (רמז...). נסיים במדור חדש אליו יכתוב ברק שבות - רכש חדש לצוות עלי צורים "משחק, ילדים", במדור זה יחלוק עמנו ברק תיאורים ממפגשים אותם הוא עורך עם ילדים במסגרת היותו מורה ומטפל בדרמה, המפגש אותו יתאר בגיליון הנוכחי יעסוק גם במשמעויותיו של בית. ועוד במדורינו הקבועים: במדור "בית אבי" תספר לנו

עדינה הרשברג על הוריה, ארנוולד והלן סלם ז"ל, על הציונות שספגה בבית ועל פעילותם המיוחדת למען מדינת ישראל גם בנכר. במדור "במת הנוער" נשמע הפעם על חודש ארגון שנמצא בעיצומו מפיו של דביר שינדלר, וכמובן שגם מפיה של הלל אלגברלי ב"דבר הקומונרית". במדור "חוק הדתיים השלובים" נפגוש הפעם את משפחת שנדור הצעירה - דוד ואסתר. מיכל הרשקוף מחזירה לחיים את המדור "לכל סיר יש מכסה", שבו יחשוף בפנינו אילון רוזנבלוט את המתכון למרק הארטישוק הירושלמי שזיכה אותו במקום הראשון בתחרות המרקים בערב היוכל. ולסיום רחלי אבלמן תספר לנו על ספרים חדשים שהגיעו לאחרונה לספרייה במדור "חדש על המדף".

שוב נסיים בקריאה לעוד תושבים שרוצים לכתוב בעלון, במדור קבוע או חד פעמי, או לשתף בעלון סיפורים ושירים שכתבו (אפשר גם בעילום שם), לפנות אלינו - נשמח לשמוע מכם!

נשמח לשמוע הערות, יוזמות ורעיונות בפורום או בכתובת המייל yarchon@r-tzurim.co.il. קריאה מהנה!

צוות העלון: הרכ מרדכי ורדי, נעמה דיטור, טל נוימן, דוד קרנץ, מיכל הרשקוף, יהודה גייסון, ליטל רון, ברק שבות, יעקב דרורי-נבאום (עריכת לשון), כנה שכטר (עימוד וגרפיקה) ואסנת ניר.

רק תדליקי לך את האור

את אומרת
ומילדת את הנפש
אל תחשקה. עקשו אני
עולה באור. עלים נושרים סביבי, מעלי,
הרות. אדם
שעולם לא אגע בידו, מוליך
בי פוככים, אחד אחד.

תדליקי אור, להיותי בי
עששית, וילון לתריסים מוגפים, ענף המתפלל אל רוחותי
להיות מתרת לקול

הנה אדליק לי את האור. אני מעלה
נרות קטנים בשערי, לאצבעות, מפין שמותי.

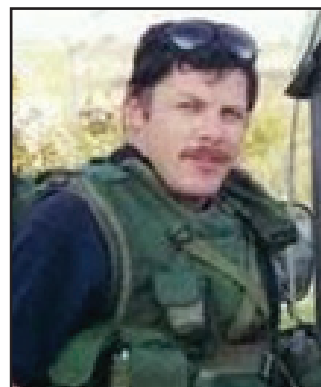

עמיקם עם שלם ז"ל
ג' בכסלו תשע"ד

חבר קיבוץ ראש צורים. הגיע אלינו במסגרת גרעין יחדיו. עמיקם ז"ל היה אנציקלופדיה מהלכת, תלמיד חכם, 'בור סוד שאינו מאבד טיפה', ובעל מחשבה יצירתית ומקורית. מוסיקאי בנשמתו, מורה למוסיקה אשר שימש לתלמידיו הרבה יותר ממורה. עמיקם הוביל את ילדי הקיבוץ לממש את כישורונם באמצעות דחיפתם לבחור כלי נגינה מתאים, ליוויים, ושילובם בתזמורת ובהופעות באירועים שונים בקיבוץ.

במשך שנים רבות העביר עמיקם שיעור פרשת שבוע לילדים בביתו מדי שבת בשבתו, שיעור שהיה חביב על הילדים אשר התמידו והגיעו.

עמיקם נפטר בגיל 61 והותיר אחריו את רעייתו ידידה, בנוי אביב, מורג, מגל, דוד, שושן ואשבל, כלות ונכדים.

דני קלמן ז"ל
ז' בכסלו תש"ע

חבר קיבוץ ראש צורים. הגיע אלינו במסגרת גרעין איתן. דני היה חבלן משטרה, והתנדב במד"א כחובש ונהג אמבולנס, ביחידת החילוץ עציון ובכיתת הכוננות של ראש צורים.

גם פנימה, בתוך הקיבוץ, דני יזם, פעל, דחף והיה מעורב מאוד. דני הקים את "מחסן חיובי" שמטרתו הייתה לאסוף ציוד שיעזור לתושבי ראש צורים בשמחות פרטיות וציבוריות. דני היה נגר בעל ידי זהב ואף הכין בעצמו חלק מהציוד במחסן, לשימוש הכלל. לאחר מותו שודרג עוד המחסן לזכרו, ומשמש כיום את תושבי ראש צורים וגוש עציון. דני נפטר ממחלה קשה בהיותו בן 46 והותיר אחריו הורים, אחות ואח, את רעייתו תמי וילדיו אלמוג, עוז, מעיין וידידה.

ביום ירושלים תשע"ב הוכנס לבית הכנסת בראש צורים ספר תורה שנכתב לזכרו.

הידעת

לאלה המאזינים:

לאלה המאזינים: לאלה המאזינים: לאלה המאזינים:
לאלה המאזינים: לאלה המאזינים: לאלה המאזינים:
לאלה המאזינים: לאלה המאזינים: לאלה המאזינים:
לאלה המאזינים: לאלה המאזינים: לאלה המאזינים:
לאלה המאזינים: לאלה המאזינים: לאלה המאזינים:
לאלה המאזינים: לאלה המאזינים: לאלה המאזינים:

מאזינים:

**לאילו משפחות
ראש צורים היה ביתם
הראשון לאחר החתונה?**

ליצור קשר עם משפחות 14 ו-15. כזכור לכולנו, משפחה 14 עזבה את ראש צורים לפני כ-25 שנה ועשתה רילוקשיין לפאלו אלטו בקליפורניה בעקבות עבודתו של הבעל, אך ההערכות שלנו הן שכעת, לאחר יציאתו של הבעל לפנסיה, ייתכן שיחזרו ארצה ויהיו מעוניינים במגרש של משפחה 13, ועל כן יש לעשות את מרב המאמצים כדי לאתר אותם. משפחה 15 קנתה לפני כעשר שנים קרקע במאדים, והייתה מחלוצות ההתיישבות במקום, אך נענינו לבקשתה להמשיך ולשמור את מקומה ברשימה למקרה שלא יסתדרו שם עם דלילות החמצן ויחליטו לחזור לכדור הארץ.

חבר ג: תודה רבה לך על עבודתך החשובה. עדכון אחרון לפני סיום: אנו בודקים את בקשתן של מספר רב ממשפחות הרוכשים לביטול הקומה השנייה ויציאת יחידה נפרדת במקומה בקומה התחתונה. מדובר במשפחות שילדיהן עזבו כבר את הבית ועל כן אין להם צורך בבית גדול כל כך. נוסף על כך, מכיוון שברוב המשפחות הממתנות נמצא כיום אדם בעל בעיית נגישות, הקומה השנייה אינה רלוונטית עבורן, והן מעדיפות בית עם קומה אחת בלבד הכולל יחידה נפרדת לפיליפיני המטפל. הבקשה אומנם לגיטימית לחלוטין, אך יכולה ליצור מצב שבו היחידה של הפיליפיני תשמש בעתיד לפיצול דירות ולהשכרתן, מצב שאנו חפצים למנוע בכל מחיר, ועל כן עלינו לשקול אותה בכובד ראש. אנו מודעים לכך שפנייה נוספת לאדריכלית והתחלת התכנון של הבתים מחדש עשויה לגרום לעיכוב קל בפרויקט, ולכן עלינו לנהל דיון מעמיק בנושא ולבודק פתרונות חלופיים למצב שנוצר, לרווחת כולם. בקשה נוספת שהגיעה לפתחה של הוועדה היא שלא להצמיד את לוח התשלומים למדד מרץ 2018 שעלה בינתיים בכ-400 אחוזים, מה שמייקר את מחירי הבתים ל-8.2 ו-9.7 מיליון שקלים. בקשה זו מצריכה את פתיחת החוזה מול החברה לפיתוח, שכרגע מסרבת לדון בו, אך אנו נמצאים עימה במגעים כדי להגיע לפתרון שמוסכם על שני הצדדים.

חבר א: אכן, אני רואה שיש התקדמות רבה בגזרות השונות, ואין ספק שהבנייה עתידה להתחיל בקרוב מאוד בעז"ה. תודה רבה לכל החברים, ונסיים בברכת "ובבניין ירושלים ננוחם".

זאת ההזדמנות להודות לחברי ועדת בנייה היקרים: דני סוסנוביץ, יואל גוטליב, מורדי שבט, בני לוי, חנן גרינוולד, אבי נאמן, יונתן גלמן ונעם שפירא, שנתנו מזמנם וממרחם, ימים כלילות, לטובת פרויקט הבנייה ביישוב. בזכותם זכינו ב"ה לראות במו עינינו את הטרקטורים הראשונים באים בשערינו!

"וכל העוסקים בצרכי ציבור באמונה - הקדוש ברוך הוא ישלם שכרם".

כל האירועים המובאים להלן הם פרי הדמיון בלבד! כל קשר בין הדמויות וההתרחשויות המתוארות בקטע זה ובין המציאות הוא מקרי בהחלט.

פרוטוקול ישיבת ועדת בנייה, מספר 1357, 30.10.2045:

חבר א: ערב טוב לכל החברים. כפי שידוע לכם, לפני כ-31 שנים וחצי החלטנו בהחלטה משותפת של הקיבוץ והאגודה שהייתה קיימת אז, על הקמת פרויקט בנייה נוסף. השלב הראשון בפרויקט זה, הכולל את מתחמים 1 ו-2, נמצא כרגע בישורת האחרונה לפני תחילת הבנייה, ואנו צופים שזו תתחיל ממש בשבועות הקרובים לרווחתם של הרוכשים הממתנים וכל המעורבים בדבר. בואו נפתח בעדכון קצר אודות הדברים הספורים שעדיין מעכבים את הבנייה.

חבר ב: כן, אם ככה, אז כזכור לכם, במאי 2034 משפחה מספר 8 ביקשה לקבל אישור להגביה את גובה מזוזת הכניסה בכ-2 ס"מ, מה שהצריך אותנו לבצע שינוי דגם עבור מתחם 1 ולהתחיל מחדש במועצה את כל השלבים לקבלת היתר. הבקשה להיתר הוגשה למועצה במרץ 2037. בינתיים התחלפו מספר ראשי מועצה, מה שהוביל לעיכובים רבים, אך ההיתר אמור להגיע ממש בשבועות הקרובים. במקביל החברה לפיתוח חזרה בה שוב מכוונתה להתחיל בעבודות התשתית, עד שלא יעברו כל המשפחות חיסון לצהבת B, דרישה מקובלת לחלוטין לאור החשש הסביר שמשפחה שתידבק במחלה לא תוכל לעמוד בלוח התשלומים ותביא לתקיעת הפרויקט כולו. כמו כן, עדיין אין שום התקדמות לצערנו בעניין הזזת בית האימון לאפרוחים, שמוצב במקומו הנוכחי, ומונע מאיתנו לבנות את בתים 11 ו-12, שאינם עומדים בתקן הבנייה מאז שסופח הגוש למדינת ישראל וחל על קיבוץ ראש צורים החוק הישראלי. בינתיים משפחה מספר 3 הודיעה על פרישתה המתוכננת מהפרויקט. לדבריהם הנוף שבגללו בחרו את המגרש במתחם 2 לפני כשלושים שנה חסום כעת בשל גורדי השחקים של ראש צורים רבתי. נוסף על כך, הרכבות לירושלים ולבית שמש העוברות בעמק מתחת למתחם מרעישות לאורך כל שעות היום. בעקבות פרישתה של המשפחה אנו עוברים כעת על רשימת הזכאים מחדש בשביל לברר אם ישנה משפחה שרוצה להתקדם ולבחור את המגרש שלה. אנא אדוני המזכיר, עדכן אותנו בהתקדמות התהליך.

המזכיר: אם כן, נכון לעכשיו, על פי הטלפונים שעשיתי, משפחה 6 רוצה את המגרש של משפחה 3, משפחה 11 רוצה את המגרש של משפחה 6 ומשפחה 13 בוחנת את המגרש של משפחה 11. בשביל להמשיך בתהליך אני מנסה כרגע

היא יצאה לעבוד כאחות.

העבודה הראשונה שלה הייתה עם Visiting Nurse Services (שירות אחיות מבקרות) של W.B.. היא הייתה נוסעת ברכב עבודה לביקורי בית במקומות שאף רופא לא היה מגיע אליהם. היו מקומות שבהם גרו רק משפחה אחת או שתיים ואפילו קשיש אחד בלבד. היא עבדה עד שאזל התקציב של התוכנית.

עבודתה השנייה בסיעוד הייתה בהורות מתוכננת. בריאיון שלה אימי לא גילתה שיש לה 7 ילדים. כשהבוסית פגשה את אימי בפעם השנייה להודיע לה שקיבלה את המשרה, הבוסית אמרה שהיא דיברה עם אחד הממליצים (הוא היה נשיא אחת המכללות המקומיות). הוא שיבח את הוריי ודיבר על הילדים המקסימים שיש להם. המראיינת אמרה לאימי שגם להוליד 7 ילדים נחשב לתכנון משפחה.

הוריי התחתנו בנובמבר 1948. אחרי ירח הדבש שלהם בפלורידה, הם הצטרפו להכשרה לעלייה של תנועת הבונים במשק במדינת ניו יורק. הם היו הזוג היחיד בין החברים והם היו חרוצים מאוד.

אספר סיפור חמוד שאבי סיפר לנו: הם הזמינו פרה אחת שתהיה להם מקור חלב. יום אחד המשאית עם הפרה הגיעה "לקיבוץ" שלהם אך אז החברים גילו בעיה: לא הייתה להם רמפה כדי להוריד את הפרה. מה עשו? הם עברו שעות כדי לבנות רמפה. מה עשתה הפרה? היא החליטה לקפוץ במקום להשתמש ברמפה.

הוריי היו גם בהכשרה לעלייה בחווה במדינת ניו ג'רזי. התוכנית של הוריי הייתה לעלות אחרי שתי הכשרות אבל אימי הייתה בהיריון וגם אימה מאוד לא

רצתה שיעלו ארצה. הם דחו את תאריך העלייה שלהם. רק אחרי שבע לידות הגיעו הוריי לביקור הראשון שלהם בישראל, בשנת 1967.

בביקורם בקיץ 1967, הם פגשו בפעם הראשונה את בן הדוד

הכשרה במדינת ניו יורק

השנה היא שנת 1967, חודש יוני. המקום - אולם הספורט של אחת המכללות בעיר וילקס-בארה (Wilkes-Barre (W.B. Pennsylvania) במדינת פנסילבניה (PA)). הייתי ילדה קטנה, אבל זכורים לי היטב ההתרגשות והחשמל באוויר. היה רעש רב של קולות אנשים והייתה הרגשה עצומה של ביחד. הקהילות היהודיות השונות התאחדו כדי לגייס כספים למדינת ישראל שהייתה באמצע מלחמה נגד הרבה מדינות ערביות.

הוריי, ארנולד (אהרון נח) והלן (חנה) ביילה רוזן) סלם (Sullum), הרגישו צורך להביא את כל הילדים איתם לגיוס כספים זה. זכור לי שהוריי תרמו \$1,075 שהיה סכום מכובד בשנים האלה (שכר הלימוד השנתי בבית"ס היהודי שלנו היה \$250 לכל תלמיד).

גורם משמעותי לעלייה שלי בשנת 1981 היה הציונות של הוריי (לצערי הרב, רק אח אחד עלה ארצה). כנראה שהציונות של אבי החלה אצל אימו, צביה, שהייתה ראש ארגון ציוני לנשים באזור של וילקס-בארה. אבי השפיע מאוד על אימי. כשאבי היה סטודנט באוניברסיטה, הוא היה נואם רבות על נושאים הקשורים לציונות.

אבי למד סוציולוגיה ואחר כך היה מרצה. המקצוע לא התאים לו והוא התגייס לחיל הים של ארה"ב כדי ללמוד רפואת שיניים. אחרי שנה אחת של לימודים, הוא הרגיש שגם זה לא בשבילו. הוא פתח עם אחיו סידני חנות של Army Navy (חיל הים) שבו היו עודפים של מוצרי צבא. הם לא הצליחו כל כך ופתחו חנות כלבו. אחרי כמה זמן הם גילו שהריהוט נמכר הכי טוב מבין כל המוצרים. ככה נולדה החנות Three Brothers Furniture (רהיטי שלושת האחים).

אימי למדה סיעוד. החלום שלה היה להיות רופאה אך היא לא רצתה להכביד על אביה ולבקש את שכר הלימוד (אביה נפטר בגיל 59 מהתקף לב ולא זכיתי להכיר אותו). במשך כ-25 שנים אימי הייתה עקרת בית ורק כשהייתי בת 17 והאחים הקטנים היו בני 12 ו-9

קשורים לישראל.
לדוגמה, הם פעלו
הרבה בארגון ZOA,
הארגון הציוני של
אמריקה.

בגיל 60 אבי החליט
שזהו זה. הם עולים
ארצה. הוא ביקש
מאימי להפסיק את
עבודתה כאחות.
זה היה קשה משום
שאמי אהבה את
עבודתה. נוסף על
כך, חוץ ממני כל
ילדיהם ונכדיהם
היו בארה"ב. אבל
אימי הייתה אשת
חיל והסכימה לעלות
ארצה עם אבי.

כאן בארץ הם
המשיכו להתנדב
בכל מיני מסגרות
כמו המשמר האזרחי,
שיעורים פרטיים
באנגלית לעולי
אתיופיה ובארגונים

חתונת הוריי

יום הנישואים ה-64 של הוריי

הראשון של אבי,
משה סולומיינסקי
(Solomianski)
שהיה הבן של
האח היחיד של
סבא שלי שהחליט
להישאר בברנוביץ'
(Baranovitch)
בתחילת המאה
ה-20. כל המשפחה
של משה נרצחה
והוא התחתן שוב.
אבי דיבר עם משה
בידיש. למרות שלא
למד יידיש באופן
מסודר, הוריו היו
מדברים יידיש בבית
כשלא רצו שהילדים
יבינו, וכך אבי למד
קצת יידיש.

הוריי לא היו שומרי
שבת אבל הם היו
הכי דתיים מכל
שמונת הדודים שלי.
הם שמרו על כשרות
בבית פחות או יותר.

הם גרו בעיירה בשם ברוויק (Berwick, PA). יום אחד,
הרב הראשי של W.B. ביקר אצלם. הרב וולף שכנע אותם
לשלוח את הבן הבכור, דוד, לגן בוילקס-בארה. אימי
הייתה נוסעת לשם בכל יום שבו היה גן. היא נסעה עם
שלושת הבנים הקטנים. אחרי שהיא הביאה את דוד לגן
היא השאירה את אחי יהונתן אצל סבתא צביה (Tillie)
והסתובבה עם התינוק עד לסיום הגן.

בסוף הוריי החליטו לעבור לעיירה בשם קינגסטון
(Kingston) שהייתה קרובה לוילקס-בארה. עם השנים
נבנה ביי"ס יהודי דתי בקינגסטון וכולנו למדנו בו. אבי
צריך היה לנסוע שעה פלוס לעבודה ושעה פלוס חזרה.
צריך לזכור שבפנסילבניה יש ימים רבים של גשם, שלג
וקרח. אני שמחה שלמרות זאת אף פעם לא הייתה לאבי
תאונת דרכים והוא נהג עד אמצע שנות ה-80 שלו.

הטרגדיה הפרטית העצומה ביותר של הוריי הייתה אובדן
בתם נעמי בגיל 24 מסרטן בשם Squamous cell
carcinoma, בינואר 1981. אימי טיפלה בה במסירות.
הוריי קנו את שני הקברים בשני צידי קברה של אחותי ז"ל
בבית העלמין בוילקס-בארה.

למרות העובדה שהוריי לא עלו ארצה עד סוף שנות
ה-80, הם פעלו רבות למען מדינת ישראל. בביתנו היו
ישיבות ומפגשים רבים, בדרך כלל בימי ראשון, שהיו

של ה-ZOA (Americans and Canadians in Israel) ושל AACI.

הוריי בילו הרבה שנים טובות בארץ. הם אמרו לי שהם
רוצים להיקבר בבית העלמין בגוש עציון וכך היה. לפני
כמה שנים אימי נפטרה בגיל 87 ולפני שנה אבי נפטר בגיל
92.

התכונה הבולטת של הוריי הייתה החסד שלהם כלפי
משפחה, חברים, עם ישראל וזרים. אני זוכרת שיחה עם
אבי בנושא שידוכים לעובדים הזרים באזור שלו. הוא
רצה לארגן מפגשים בבית הכנסת הקונסרבטיבי שלו עבור
העובדים הזרים כדי לעזור להם למצוא את בני זוגם!
עוד דוגמה, ליום הנישואים ה-50 שלהם הם קיבלו מתנה
משלושת האחים של אימי שהיו בחיים - \$50,000. האחים
שלה הרגישו הכרת-הטוב רבה על שאימי גידלה אותם מפני
שסבתי הייתה מאושפזת המון. מה הוריי עשו עם הכסף?
הם נתנו כסף לאחי בארה"ב כדי שיוכל לקנות רכב ולקחו
את משפחתי לחופשת פסח במלון באזור מעלות. הייתי
אחרי הלידה של ישראל מאיר וזה עזר לי מאוד.

לא עובר יום שאני לא חושבת עליהם ומתגעגעת אליהם.
אני מודה לקב"ה על הזכות שהוא נתן לי להיות הבת של
אנשים כל כך איכותיים, אחראיים, נדיבים ואכפתיים. יהי
זכרם ברוך.

הקיבוץ השיתופי ריאיון עם מורדי שבט – חלק א

מתי הגעת לקיבוץ?

הגענו לקיבוץ ב-1987, שנה אחרי חתונתנו. הקיבוץ עדיין היה שיתופי. באותם ימים חיפשו אנשים בפניצטה. אנחנו גרנו בקריית ארבע והתפשטה שמועה שיש זוג שמעוניין בקיבוץ שיתופי וחקלאות, ובאו אלינו הביתה אנשים מקיבוצים שונים כדי לשכנע אותנו לבוא לקיבוץ.

כמה הצטרפו לאורך השנים?

היה מאמץ גדול מאוד. בגל הקליטה שלנו הגיעו 6-7 משפחות שהגיעו מאלעזר ומערים שונות. הקליטה הייתה לקיבוץ שיתופי. היו אז 40 משפחות בקיבוץ.

איך התנהלו החיים בקיבוץ שיתופי?

היה מקרר גדול בחדר האוכל, ולכל חבר היה מקרר קטן בבית. היה מחסן בגדים ומכבסה לכולם, היינו מעלים

25 קילו של כביסה מלוכלכת ומורידים אותה נקייה. גם לא היו טלפונים בבתי. פדות נולדה בדרך מראש צורים לאלון שבות. לאלונה התחילו צירים והיא יצאה מהבית וקראה לאנשים, ולקחו אותה למרפאה באלון שבות לד"ר פולק. גם המגורים היו על חשבון הקיבוץ. כך היו החיים כשהגענו לפה, שיתופיים. גם לא היו חסכוניות פרטיים

לפנסיה, כי הקיבוץ היה אחראי לזה. היחידים שעבדו בחוץ היו מורים, וגם במקרה שלהם – הפנסיה הייתה שייכת לקיבוץ ולא להם. זה נכנס לפול של הקיבוץ והמחשבה הייתה שבבוא היום יחלקו את הפנסיה שלהם שווה בשווה בין כל חברי הקיבוץ, כמו את המשכורות.

אילו דילמות התעוררו בצורת החיים השיתופית?

עניין השוויון תמיד העלה דילמות כמו: 1. מגורים – על פי מה ייקבע גודל הבית של המשפחה – לפי מספר הילדים או לפי הוותק? האם דירה גדולה תינתן למשפחה שנמצאת פה עשרים שנה אבל יש להם רק שלושה ילדים, או למשפחה שנמצאת פה חמש שנים אבל יש להם חמישה ילדים וקשה להם להסתדר כולם בחדר ילדים אחד? בהתחלה מה שעשו זה צירוף דירות, נתנו דירה נוספת למשפחה שגדלה. אבל לאט לאט היו עוד משפחות שהיו צריכות, הרחיבו בכל פעם ארבעה בתים והיה תור. פעם ביקרנו ידידים באפרת שגרו בוויולה גדולה. נעם ממש התפעל מהבית, ושאל אותנו בתמימות "כמה ילדים יש להם?!". התלות הזאת גרמה להמון ויכוחים, חלקם קטנוניים, וזה לא עשה טוב

לאף אחד. במיוחד כשבראש צורים המצב הכלכלי לא היה טוב והמשאבים היו מוגבלים מאוד ולכן הרגישו את התלות ביתר שאת. בקיבוצים מבוססים יותר היה מספיק לכולם – "הכסף יענה את הכול". גם היום יש קיבוצים שיתופיים שבהם הילדים עומדים בתור כדי להיקלט. כל הזמן היו פה ויכוחים כמו שיש ברוב הקיבוצים כשיש משאבים מוגבלים. 2. עבודה והתפרנסות – זה עובד קשה וההוא עובד קשה פחות. חופשות לידה, יום חופשי – היו דיונים ורפורמות כדי להקל על המצוקה. למשל נתנו יום חופשי שישמש יום לסידורים, כי כל דבר דרש הגעה פיזית, ובדרך כלל לירושלים. היו אנשים שניצלו זאת ליום לימודים, וזו לא הייתה הכוונה. היו "תחכומים" בתוך הכללים. כל הדברים האלה הקשו על החיים. וקשה לא להיות שיפוטיים.

מה היו האתגרים שהביאה איתה השיתופיות?

התלות הייתה גדולה מאוד. לדוגמה באותה תקופה היו שש מכוניות בסך הכול בכל הקיבוץ, ולא היה מובן מאילו שבסידור הרכב תקבל רכב כדי לנסוע לליל הסדר. קרה ששלוש משפחות נסעו ביחד, אם מישהו היה צריך לנתניה ומישהו לתל אביב, נסעו ביחד והורידו את המשפחות בדרך. או למשל אם רצית לצאת ללמוד נהיגה – היית צריך לחכות בתור. בנוגע לנסיעות לחו"ל – היה פה גרעין אמריקאי שהיו לחבריו משפחות בחו"ל, והייתה להם אפשרות

פעם בשלוש שנים לנסוע לבקר את המשפחה וזה עלה הרבה מאוד כסף, בעוד שמי שהוריו חיו באלון שבות קיבל תקציב קילומטרים של 2.5 ק"מ. זה הוביל לדיון אם השוויון הוא שוויון מבחינה כספית או מבחינה ערכית. מההתחלה, ותמיד, היו ויכוחים איך לתרגם את המונח "שוויון". היום הרבה מתחמקים וקוראים לזה "שוויון הזדמנויות", למשל כולם יכלו ללמוד נהיגה, אבל היה תור. לנו היה חשוב שאלונה תלמד נהיגה ולכן עקפנו את התור ומימנו את לימודי הנהיגה מהתקציב הפרטי שלנו, תחת הבטחה שנקבל החזר מהקיבוץ כשיגיע תורנו. אבל עד שזה קרה – כבר הייתה ההפרטה. היו כאלה שהייתה להם דירה בחוץ, והקיבוץ לא התערב בזה. תמיד היו לחשופים שאחד יש לו יותר כי הוא מתפרנס מדירה, או שאחר מקבל עזרה מההורים, ולכן מרשה עוד חוג לילדים. בקיצור – כשלוכלם רע ואין כלום, קל יותר להיות שוויוניים.

ההפרטה

באיזה שלב עניין השיתופיות הפסיק לעבוד?

כל אחד יכול להיות חבר קיבוץ, אבל לא כל אחד יכול

להיות חבר קיבוץ טוב. בסופו של דבר הקשיים האלה קיבלו מסה קריטית. היו גלי עזיבה, אנשים הגיעו לגיל מסוים, משבר גיל ה-40, והם ראו שאין פריצת דרך בקליטה, ויש משברים כלכליים. לא היו כמעט עובדי חוץ, למעלה מעשרים חברים עבדו במפעל, וברגע שהמפעל קרס – זה היה משבר גדול. גם מבחינה חברתית – בגיל של הבן שלי, היו שלושה ילדים בלבד בשכבה וזה התחיל כבר להעיק על ההורים, איזו חברת ילדים אנחנו בונים פה? גם הקשיים הכלכליים שפקדו את כל התנועה הקיבוצית השפיעו.

מה היה הטריגר שהוביל להפרטה?

משבר כלכלי, חד וחלק. הקריסה של המפעל. לא היה שום מסך בין הקיבוץ למפעל, וכאשר למפעל היו חובות – פתאום לא ניתן היה לשלם חשבון טלפון וחשמל. אנשים ראו שהחיים השוטפים הם בלי אופק, והרבה משפחות עזבו.

במה התבטאה ההרגשה שאין אופק?

למשל בראש צורים לא היה אפילו מסלול קליטת בנים, כי זה היה ברור לכולם שאף ילד לא ירצה להיקלט לקיבוץ כל כך מסכן, והקיבוץ נועד לכיליון. היה ברור שבתנאים הנוכחיים אנחנו לא רוצים שהילדים שלנו יכנסו ל"ברוך" הזה.

מתי בעצם הופרט הקיבוץ ואיך זה קרה בפועל?

הגיעו מים עד נפש, ובסוף '99 הביאו לכאן חברת ניהול חיצונית, כשההצעה שלהם הייתה לעבור למשכורות דיפרנציאליות ולהביא למציאות שהוצאות הבית, הפרנסה והחינוך יהיו על חשבון החבר, כי הקיבוץ כבר לא יכול להבטיח את מילוי הצרכים האלה, לא רק בעתיד, אלא כבר בהווה. למשל ב-'94 הקיבוץ פתח תוכנית פנסיה אך הפקיד משהו מינימלי, ונוצר פער אקטוארי גדול מאוד כי לא יכלו לממן יותר מזה. המציאות הייתה שבשוטף לא יכלו לממן את מה שנדרש, אז ברור שלא ניתן להמשיך יותר לקיים חיים שיתופיים, ולא היו על כך יותר מדי ויכוחים. הוויכוחים היו בעיקר על הפרטים, איך לתמחר סוג כזה או אחר של עבודה. רוב האנשים עדיין עבדו אז בקיבוץ. אנחנו יצאנו לשליחות בסוף '99, ואז עדיין היו מכבסה, חדר אוכל, בתי ילדים, וכשחזרנו מהשליחות ב-2001, כל הדברים האלה הפסיקו. חלק מהקושי היה שדברים קרו בבת אחת. ממציאות של חדר אוכל שיתופי, פתאום כבר לא היה חדר אוכל בכלל. רוב הקיבוצים שעוברים הפרטה, לוקחים את התקציב של חדר האוכל והמכסה ומחלקים אותו בין החברים, וכל המשפחות מקבלות שווה בשווה, ומשלמות

עבור השירותים שהן צורכות. בראש צורים היה משבר ולכן לא היה מה לחלק, ובמקביל הופסקו השירותים. אנשים היו צריכים לקנות מכונת כביסה, מייבש, לשדרג את הבית, והכול לבד. ברגע שנמכר המפעל אנשים הפכו לשכירים וקיבלו משכורת בסוף החודש, וזה כבר היה דיפרנציאלי. לא היו כאן דיונים על צמצום פערים כי מעולם לא היו פה פערים גדולים, תמיד הייתה פה פשטות. הוויכוחים שהיו פה היו מובנים, הם לא היו אידיאולוגיים אלא מעשיים. כשאין משאבים שמספיקים לכולם – זה טבעי שכל אחד יהפוך להיות אינטרסנט. יש כאלה שעדיין בתוך ה"פנקסאות", מה הם קיבלו (או לא) מהקיבוץ ומה הקיבוץ עוד חייב להם. זה היה אחד הקשיים של ההפרטה, כי הוויכוחים לא רק קיבלו בריתות ובר מצוות אלא קיבלו גם לימודים גבוהים וכו', והכול על חשבון הקיבוץ, והצעירים כבר לא קיבלו את זה. מצד שני, מבחינת יישור קו, כמובן שהיה קל יותר לצעירים כי כל החיים שלהם עוד היו לפניהם.

אילו אתגרים הביאה איתה ההפרטה?

ב-2005 חזרתי להיות מזכיר קיבוץ ועל השולחן שלי עמדו שני נושאים מרכזיים: פרצלציה ופנסיה. העניין בפנסיה היה להגדיר את ההתחייבויות של הקיבוץ כלפי החברים הוותיקים, ולסגור את הפער האקטוארי עם השנים. בנוגע לפרצלציה (שיוך דירות), היו לכך כמה סיבות: הראשונה היא שלאנשים יהיה נכס בראש צורים ואז לא יעזבו כל כך מהר. ראינו את זה בשכונה, שכאשר המשפחות נכנסו ב-2001 והשקיעו בבית – הן נשארו פה. בראש צורים כל הזמן עזבו אנשים, אך ברגע שהייתה פרצלציה כבר אף אחד לא עזב, כי יש לו נכס מכובד פה. נוסף על כך, זה מהווה מקור חלקי לפנסיה של החברים כי כל חבר קיבל את הבית שבו הוא גר ובית נוסף לידו שהוא יכול ליהנות מהרווחים שלו. לא היה כאן מרכיב של חמדנות. חילקנו את מה שהיה לנו לחלק, כי היו לנו התחייבויות לחברים, ולא היה לנו כסף אז נתנו להם בתים. הערך של הבתים יותר מאשר הכפיל את עצמו, והחברים מעריכים עכשיו יותר את מה שהם קיבלו אז. הדבר הנוסף שזה נתן הוא אפשרות לאחד מהבנים לגור ליד ההורים בבית הנוסף. אומנם התקציב של הקיבוץ סבל מהפרצלציה, כי בבת אחת ירדה הכנסה משכירויות של 25 דירות שעברה לכיס הפרטי של החברים, אך עם זאת ברבות השנים הצלחנו להחזיר את החובות של הקיבוץ ולפני חמש שנים סיימנו להחזיר את החובות.

מזל טוב לכל חברי הקיבוץ החדשים:

אייל וכנה אופיר, ג'ייסי ושרונה גאדן, יהונתן ונילי גלמן, יאיר והילה דה ליאון, אלעד ובת-אל דיטור, יונתן ורעות וברמן, אמיר ורעות ושדי, טלי זעפרני, צוריאל ואריאלה לחמי, זאב ומיה מאירסון, דוד ואסנת ניר, גיל ויעל רוזיאביץ, אילון ושרון רוזנבלוט, אליצור וחו רוזנצוויג, מתן וטליה ריבקין, איתמר ואפרת ריין, אלעד ואבישג לוי, משה ולימור פישמן, מיכה ויפעת פרנקנברג, עידו ורעות שינדלר.

נר איש וביתו

בחרנו בחינוך ביתי וזו בעצם בחירה בבית.

זו בחירה שמשמעה הוא שאנחנו רואים את הבית כמוקד החיים שלנו, המקום שבו אנחנו כולנו רוצים להיות, ביחד, והמקום שמתוכו אפשר לגדול בצורה הטובה והבריאה ביותר. בחירה בחינוך ביתי משמעה גם הרבה אחריות – אנחנו לוקחים את האחריות עלינו. וזה אומר לסמוך המון המון. לסמוך על עצמנו שאנחנו יודעים מה טוב לנו ולילדים, ולסמוך המון על הילדים שיצליחו למצוא כל אחד את הנתיב שלו בחיים.

לסמוך זה אומר שכשאחד הילדים היה בכיתה ב, ולא ידע לקרוא, הוא ביקש מורה לקריאה – נתנו לו. אחרי שני מפגשים איתה הוא ביקש שנקנה לו את הספר "הארי פוטר" כי הוא רוצה לקרוא אותו. הילד עדיין מתאמן על "דנה נמה – דנה קמה" ומבקש את הארי פוטר... אבל הסכמנו. והוא קרא אותו, וקרא את כל הסדרה והמשיך לקרוא עוד ועוד. לסמוך זה אומר ללכת עם הילדים לכל מיני חוגים והפעלות, מוזיאון ישראל, גן חיות, מוזיאון המדע, חוג שומרי הגן, ואם הם מתעקשים שהם לא רוצים – לוותר להם, כי הם יבחרו את הדרך שלהם. התפקיד שלנו הוא להציע, לחשוף אותם לדברים, ליצור להם סביבה מאתגרת ומסקרנת. אבל הבחירה היא שלהם, ואחד הדברים הקשים ביותר הוא לקבל את הבחירה שלהם, גם כאשר אינה מוצאת חן בעינינו. לסמוך עליהם ולדעת שהם יודעים הכי טוב מה נכון להם. שתי השאלות הראשונות ששואלים אותנו הן "מאיפה הם ידעו את מה שצריך? ומה עם חברים?".

התשובה לשאלה של הידע פשוטה בעיני: הם ילמדו מה שהם רוצים ומה שהם צריכים מהעולם, מהסביבה, מאיתנו, ובכל מקום שהם ימצאו את הידע.

מה ילדים זוכרים מבית הספר – או את מה שהם אוהבים או את מה שהם צריכים. ולכן מרבית הילדים לא זוכרים את מרבית החומר. בחינוך ביתי אנו מציעים סביבה מאתגרת ומסקרנת – אנחנו מציעים את החיים. וככה הילדים לומדים: לומדים מה שצריך ומה שמעניין. ואז הלימוד הוא נעים ומהיר.

ככה אחת הילדות נסעה להודו בלי לדעת מילה באנגלית ואחרי חצי שנה אמרה לי: "אבא, תביא לי בבקשה 300 רופי אני הולכת לקנות משהו במיין-בזאר". "כמה זה עולה?", שאלתי. "זה עולה 500", ענתה, "אבל אני אוריד אותו ל-300...". וככה גם שלחתי אותה פעם לחפש מכחולים (אני לא יודע עד היום איך קוראים לזה באנגלית) בשוק של דרמסאלה והיא חזרה עם מכחולים. אין לי מושג איך...

בהודו בכלל ראינו את יתרונות השיטה – גם כשאחד הילדים הלך לעמוד על המקח עם בעלי מלונות והשיג לנו מחירי רצפה, וגם כשהבנות שיחקו "קטאן" או "קאבו" עם המטיילים וניצחו אותם פעם אחר פעם.

מבחינת חברים – מוזמנים לבוא אלינו לשבת אחרי הצהריים ולראות מה קורה כאן (אם תמצאו מקום פנוי לשבת בין עשרה ילדים מארבע שכבות גיל שונות). השאלה המעניינת הבאה היא "מאיפה הם ילמדו להתמודד עם קשיים ואתגרים?".

והתשובה, כמו תמיד, מהבית.

אנחנו רואים בבית את מקור הכוח והעוצמה שלנו ושל הילדים שלנו. אנחנו לא רואים צורך להמציא להם מבחנים ואתגרים, אנחנו לא רואים צורך לנסות "לחשל" אותם. בשביל זה יש את החיים.

אנחנו מגדלים אותם, אוהבים אותם, נותנים להם כלים וביטחון. אנחנו מדגימים להם בעצמנו, כמודל לחיקוי, איך מתנהגים ואיך מתמודדים עם קשיים ואתגרים. ובחיים כמובן – לפעמים אנחנו מתמודדים טוב ולפעמים אנחנו לא מתמודדים, וזה בסדר כי גם את זה הם צריכים ללמוד. ומדי פעם החיים מביאים לנו מבחנים, וברוב המקרים אנחנו המומים ומאושרים לראות איך הילדים שלנו מתמודדים. כמי שמאמינים בלקחת אחריות ולתת אחריות הילדים שלנו יודעים (לפעמים) לקחת את האחריות לגמרי ולהפתיע אותנו. וזה קורה כשאנחנו הכי צריכים, וזה נפלא ומדהים. החינוך הביתי לא תמיד קל. זה די קשה לראות שלפעמים הילדים לא יודעים דברים בסיסיים, כי הצפי מילד בן 6, למשל, לדעת דברים מסוימים, ופחות מתרשמים מהידע המפורט של ילד בן 6 על דינוזאורים, גוף האדם או כוכבי הלכת. הקושי לפעמים מגיע כשילד רוצה רק לקרוא. לא ללכת לחוגים, לא לפעילויות ולא לשום מקום אחר שאנחנו מציעים. הוא רק רוצה לקרוא. ואז עלינו כהורים להפנים שכנראה הוא יודע מה שטוב לו ופשוט לזרום איתו.

לפעמים הקשיים הם טכניים – ההרגשה המוכרת היא שאנחנו פשוט נהגי הסעות. פשוט לפעמים חוג אחד ברחובות והשני בירושלים. ובדרך סתם צריך להשאיר את אחת הבנות בטקוונדו ואת השנייה בתיאטרון. לפעמים הבעיה של "הגשרים של קניגסברג" נראית פשוטה מול תוכנית הנסיעות שלנו.

בסופו של דבר החינוך הביתי מתרכז בבית. ככזה הילדים שלנו מקבלים ומדגימים לנו בעוצמה את היתרונות שלנו ואת החסרונות שלנו. ואולי הדבר הכיף ביותר הוא לראות את הילדים מפתיעים אותנו ומממשים יכולת נפלאה שהם פיתחו בעצמם. ואולי הדבר הכי קשה הוא לראות את החסרונות שלנו אצל הילדים. והדבר הנפלא הוא ששני הדברים קורים כל הזמן ביחד.

ואסיים במשפט יפה שקראתי בפייסבוק:

אין טעם לנסות לשנות את הילדים שלנו, בסופו של דבר הם יהיו כמונו – בואו נשנה את עצמנו.

חג שמח וביתי.

מזל טוב עם התרחבות המשפחה:

- למשפחת שטאובר, עמית ועבריה, להולדת הבן כרמי אברהם.
- למשפחת וייס, דינה ושמעון, להולדת הבן יונתן.
- למשפחת ישראלי, איתן וחרות, להולדת הבן דורון חיים.
- למשפחת כהן, מתי ושמרית, להולדת הבן אוריה מבשר.
- למשפחת מישור, חגי ועדינה, להולדת הבת עיינה אביה.
- למשפחת ורדי, הרב מרדכי ופזית, להולדת הנכד אוריה שלום, בן לטל ויהודה לוי.
- למשפחת רוזנפלד, אבי ובטי, להולדת הנכד.

מזל טוב עם קבלת עול תורה ומצוות:

- למרים בראון, לרגל בת המצווה, ולהורים חוה ודניאל.
- לנעם שאול, לרגל בר המצווה, ולהורים מיכל וחנן.
- לאלדר שוימר, לרגל בר המצווה, ולהורים הדס ואוהד.

מזל טוב עם סיום המסלול:

- להונרי בן עזרא (חייל בודד בדירת החיילים) עם סיום המסלול במסייעת שריון.

1. תפקידו של רכז קהילה ביישוב קהילתי חשוב לאין ערוך - חיזוק החוסן הקהילתי, איתור צרכי הקהילה ומתן מענים לבעיות שעולות, קידום עניינים חברתיים בהנהלת היישוב, אחריות על אירועים תרבותיים ועוד. לצערנו, כבר קרוב לחצי שנה חסרה פונקציה זו ביישוב וחסרונה מורגש בכל היבט. אנו פונים בקריאה לחיפוש רכז קהילה מקרב היישוב ומחוצה לו. קורות חיים ניתן לשלוח לאלקנה במייל: elkanaby@gmail.com

2. באותו עניין - בשנים האחרונות זכינו לוועדת תרבות פעילה במיוחד שכל אחד מהתושבים זכה להנות מפירות עמלה. חברי הוועדה, שביצעו את תפקידם בהתנדבות, פרשו לפני מספר חודשים ומאז הוועדה אינה מאוישת. על מנת שגם השנה נוכל להנות מטקסים מיוחדים ומרגשים ביום השואה, ביום הזכרון, ביום העצמאות, בשבועות ובקיץ דרושים בדחיפות מתנדבים לוועדת תרבות. המתנדבים בעם - יבורכו, ומוזמנים לשלוח מייל לאוהד שוימר, רפרנט ההנהלה לענייני תרבות במייל: oshvimme@cisco.com

3. אנו מזכירים כי בקרוב יתקיימו בחירות להנהלה ולוועדת קבלה. זה הזמן לחשוב על הגשת מועמדות ועל הצעות למועמדים.
שבת של שלום, ההנהלה

מתכון למרק ארטישוק ירושלמי / אילון רוזנבלוט

לקלף ארטישוק ירושלמי (לא תחתיות ארטישוק...).

חומרים ומטגנים:

- שום, בצל, סלרי (לא הרבה), שורש סלרי, שורש פטרוזיליה.
- אפשר להוסיף שומר
- וכל שורש לבן אחר...
- אפשר להוסיף פטריות, קישוא...
- מוסיפים מים, מרתיחים, מבשלים ומתבלים עם מלח, פלפל, אגוז מוסקט והמון אהבה.
- כשהכול מתרכך טוחנים בבלנדר.
- אפשר להוסיף קצת לימון סחוט (לא חובה).

בתיאבון!

חודש כסלו, הימים מתקצרים ומתקררים (בתקווה), ואין כמו מרק חם התורם לתחושת החמימות והביתיות בימים אלו. והפעם לא סתם מרק אלא מתכון של השף אילון רוזנבלוט!

אילון עובד מזה 8 שנים בתחום האוכל: בג'יימס פתח תקווה, גוונא, ליאו ביסטרו, גורמה בשרי, וכן כשף פרטי ועוד. לאחרונה עוסק בתחום ניהול מטבח מוסדי - בעבר בבית החולים הרצוג ובשנתיים האחרונות הוא מנהל את המטבח של בית הילד אמי"ת בגילה. אוהב ליצור אוכל, לחבר בין אנשים ולשמוע שטעים!

המתכון שלפניכם זיכה את אילון במקום הראשון בתחרות המרקים היוקרתית, הנערכת פעם ביובל כאן אצלנו בראש צורים.

◦ משפחת שנדור ◦

היא

אסתר לבית שמאילוב,
בת 28, עלתה לארץ
מקווקז והמשפחה
התיישבה באור עקיבא.
בת שבט אחיה בסניף
בני עקיבא באלעזר.
עובדת ב:
חופשת לידה, אחרי
זה נראה... פשוט או
מ"מ ב'ראשית'.

הוא

דוד, בן 28,
גדל בראש צורים.
בן שבט אחיה בסניף
ראש צורים.
עובד ב:
סטודנט (טרי!)
להנדסת תוכנה.

ילדים זה שמחה

שמואל (4), איתי (2.5), אורי (חודשיים וקצת).

מיקום ביישוב: שוהם 16
גרנו לפני: ביחידת השכרה אצל פולק,
בקרואן ז"ל מתחת לאולם הספורט,
בדירה הקיצונית במתחם ב"ס לשעבר. יעני רק בראש צורים!

מסר לאומה: ילדים מיוחדים הם הכי חכמים וערמומיים,
היה מבצע ברמי לוי ודוד קנה שש חבילות טיטולים בשביל
שמואל, ובאותו היום שמואל התחיל לשלשל...
וקצת על הבית (בכל זאת נושא הגיליון)... החפץ הכי
חשוב בבית:
דוד: המוצצים של שמואל. אסתר: המיקסר.
בית בשבילכם הוא:
חלום (שמתגשם בעז"ה), שכנים טובים (ובשלנים, אהמ...
אילון רוזנבלוט...), נוף, מקום להתפתח בו ולגדל את
הילדים בחום ואהבה.
מאחלים לראש צורים לרגל שנת ה-50:
בנייה מהירה ובלי הרבה אבק, וכמובן ראש צורים רבתי.
ולסיום דבר שלא הייתם רוצים שאנשי ראש צורים ידעו
עליכם: אסתר היא קווקזית שלא שתתה אלכוהול מימיה
(זה כמו שתימני לא יאכל קובנה), דוד רוצה להחזיר את
תורנות החליבה ברפת.

אז למה ראש צורים?
דוד: האנשים, הריח של הרפת, המטעים, הנוף וכמובן
המשפחה.
אסתר: תכל'ס דוד הכריח אותי.
הבוקר מתחיל ב-06:00, בהכנה של שמואל לגן.
השעה הכי נוחה לביקור ספונטני? בזמן המקלחות, בערך
ב-18:00, אבל אפשר כמעט בכל שעה בתיאום מראש.
ואם כבר ביקור מתוכנן, מנת הדגל של בית משפחת
שנדור הצעירים היא: סושי!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!! אפילו
איתי יודע לאכול עם מקלות!
הזמנה לחברותא:
דוד: כל אחד שלמד הנדסת תוכנה (וזוכר משהו משנה א).
אסתר: סיוון רהב-מאיר או הרבנית ימימה.
אילו היו כותבים עליכם ספר, מה היה שם הספר?
דוד: "ה(חצי)תימני בארץ הקווקזים", אסתר: כבר כתבו:
"ביום בו תקרא לי אמא".

קליטה נעימה!

צוות עלי צורים מזמין את כל המשפחות, ותיקות וחדשות כאחד, להתארח במדור!

* הוא מונהג גם בידי נשים – ולא רק בוועדת הגיל הרך – ואין מציאות זו מתקבלת בהרמת גבה או נתפסת כמציאות שיש להתהדר בה, כי היא מובנת מאליה, והינה פועל יוצא של הליך בחירה. * הוא מאפשר לכל אדם³ לגור כאן. וזה אומר שעל ההר הזה גרים גם אנשים אשר למרבה הצער היום עדיין נתפסים בעיני החברה כ"חריגים", וזאת אך ורק מחמת מוגבלות שיש להם. והם גרים כאן כמו כל אחד ואחת מתוך בחירה שלהם, וחברים בוועדות ושותפים בהחלטות בזכות ולא בחסד. ולשם כך ההר הזה, למרות המבנה הטופוגרפי, נגיש לכולם – המדרכות והפתחים של מבני הציבור שלו רחבים וללא מכשולים בדרך (כן, כן, יש מתקני אופניים מסודרים...), ליד כל גרם מדרגות יש כבש תקני ורחב, מתקני השעשועים הרבים (ועל כך מצטרפת אני לחזון שכני מהחודש הקודם, ועל כן לא ארחיב בנקודה זו) מאפשרים משחק לכלל הילדים, מעברי בית הכנסת רחבים דיים כדי לתת לאדם או לילד המתנייד בכיסא גלגלים תחושה שיש לו מקום והוא אינו מהווה מחסום או מכשול חלילה לעוברים ושבים. תיקון עולם תרתי משמע.

"פה כל אחד מכיר את השכן ממול
וזה לזה אומרים הם בוקר טוב בבוקר
וזו את זו שואלת איך את מרגישה.
ומה עם הכביסה ומה עם התינוקת"

ומטבע הדברים, משמעות הדברים היא שאותו יישוב שמכיל גם דור צעיר, וגם אנשים השונים זה מזה בדעותיהם, באופיים ובחיצוניותם, היקפו וממדיו גדולים יותר. אולם למרות זאת, בחלומי הוא עדיין יישוב שהחברה בו מאוחדת, מחוברת ומולחמת.

אנשים וילדים אומרים זה לזה, וזה לזו, וזו לזה, וזו לזו שלום – גם אם ההיכרות אינה מעמיקה... ודורשים זה בשלום זה (וכן הלאה...). האם הצליח להשיג טרמפ לצפון שאותו חיפש, או מזור לתולעים (ורמוקס בלעז) באישון ליל? ואיך הייתה ההצגה בבית הספר? האם צריכים עוד כיבוד או עזרה אחרת לערב קהילה? ועוד ועוד. התעניינות אמיתית מתוך אכפתיות וערבות הדדית. ומחלוקת – יש לעיתים (טבע האדם) – אך לשם שמיים, ושבים הצדדים ודורשים איש בשלום רעהו. "והאמת והשלום אהבו".⁴

וממשיך השיר ומתנגן בניגון מיוחד לראש צורים:
"פה גם אם תשבור לפתע רגל או רגליים
ומהגמ"ח של שי תיקח גם זוג קביים
תוכל לנוע עצמאית בכל שבייל בקיבוץ
כי כל אחד שווה פה ואיש אינו בחוץ..."
לו יהי.

"זו לא שכונת פאר זו לא שכונה של עוני ויש בה ילדים כמוך וכמוני"

השורה הזו משירו של יורם טהרלב, "הילדים משכונת חיים" (אשר פתח את תוכנית הטלוויזיה הנושאת שם זה), אולי מסגירה את גילה של הכותבת, אבל היא בהחלט מחזירה אותה לתחילת דרכה הזוגית ביישוב עפרה. אומנם זה לא היה שמה הרשמי של השכונה – אבל חיות הייתה בה, והרבה. רחוב האצ"ל, למכירים. רחוב של קרוונים ליד המדרשה אשר באחד מהם התגוררנו במשך 7 שנים, שם נולדו שלושה מששת ילדינו, וממנו התקשינו מאוד להיפרד (אך על כך בפעם אחרת). הקרוונים הללו בעפרה, כמו גם ביישובים רבים אחרים, לא נועדו להיות משכן של קבע, ולפחות אז, גם לא מקור הכנסה ליישוב. הקרוונים הללו ספציפית גם לא נועדו לתפוס עוד גבעה מרוחקת כדי להיאחז בשטח ולקבוע בו עובדות.¹ הקרוונים נועדו בפשטות לתת מענה לזוגות צעירים בתחילת דרכם אשר בית עוד רחוק מהם בכל היבט, והם מחפשים רק מקום נעים וידידותי, זול ונוח, להתמקם וממנו לצמוח ולקבל החלטות בנוגע לעתידם. אז כמה קרוונים היו גם כאן, אולם אלו הוחזרו לטובת הקמת שכונה של בתי קבע (המכונה בשפה העממית "מתחם 1") שתיבנה ותיכונן במהרה בימינו (אמן!), וטוב שכך. אך את אלו לא החליפו אחרים במיקום אחר, והצורך – רב.

ביישובים רבים השכילו להבין שמלבד ההיבט הכספי, הקמת או הבאת בתים קטנים להשכרה מביאה עימה, ומשאירה, כוח צעיר, חלקם או רובם בני המקום, כוח רענן ומלא באנרגיות, ובהמשך צחוק ילדים מתגלגל, גני ילדים, ובשתי מילים – המשכיות והתפתחות.

בחזונו־חלומי אני רואה יישוב המכיל גם זוגות צעירים, ביניהם ילדינו ובני זוגם, המתגוררים בשכונה מעין זו. בזכותם נפתחים עוד גני ילדים, נבנית קומה שנייה למעון (שאותו מנהל הקיבוץ כל ימות השנה חסר שבוע), מאוישים ועדת תרבות ותפקידים רבים אחרים החסרים בקהילה, וכן הלאה. ובהמשך בנייה (לא רוויה) המאפשרת להם גם להצטרף לקהילה ולמרקם האנושי שבה כתושבי קבע. ואומנם רואה אני גם את אלו הבוחרים רק לעצור בשכונה הזו, ומכאן להמשיך הלאה ולנדוד. אולם אלו יוצאים מכאן עם טעם של עוד מ"הדבר הזה" – מהחווייה שחוו על ההר הזה ועם זיכרון שלא ימוש במהרה.

והיישוב מכיל לא רק במובן זה, אלא גם במובן נוסף. הוא מקבל כל אחד וכל אחת:²

* הוא דואג למעורבות כל בני הנוער ואינו מדיר ולו אחד. בני הנוער הינם שותפים מלאים בוועדות ובהליכי קבלת ההחלטות, ודאי החלטות הקשורות אליהם.

¹ גם שכונה כזו הייתה בעפרה אשר נקראה גינות אריה – לזכר אריה הרשקוביץ הי"ד אשר שלושה חודשים אחרי שנרצח, נרצח גם בנו אסף הי"ד בפיגוע ירי לא הרחק מאותו מקום.

² למען הסר ספק בלב איש – אין הכוונה לפגוע בצביון הדתי-אורתודוקסי – הכול באישור מרא דאתרא.

³ תוך שמירה על אופיו הדתי של היישוב.
⁴ זכריה ח, יט.

לגדול או לחדול? לגדול!

אחד הנושאים החמים שעומדים על הפרק בראש צורים (ובגוש בכלל) הוא עניין הבנייה. כבר שבע שנים שלא נבנה שום בית חדש וגם הבנייה העומדת על הפרק מצומצמת מאוד בהשוואה למספר המשפחות ששוכרות ביישוב, מבלי לדבר על משפחות נוספות שהיו שמחות להצטרף מבחוץ. השאלה שעולה לעיתים תכופות היא למה לא בונים יותר ואם תוכניות לשינויי תב"ע ולבנייה מאסיבית יותר ביישוב אכן מקודמות במהירות הנדרשת כדי לאפשר הרחבה גדולה יותר של היישוב וקליטת משפחות בהיקף משמעותי יותר. השאלה שברצוננו להעלות במדור זה היא הדילמה של הרחבת היישוב. מצד אחד יש את היתרונות: התיישבות יהודית ביהודה ושומרון, מתן מענה למשפחות רבות יותר, פיתוח היישוב, הגוש וכו'. ומצד שני ישנם גם המחירים שעלולים לנבוע מכך: יישוב פחות קטן ומשפחתי, עומס על התשתיות הקיימות, פגיעה בשטחי חקלאות או שטחים ירוקים שיופנו לבנייה ועוד. הצגנו למספר אנשים ביישוב את הדילמה הנ"ל וביקשנו לשמוע את דעתם בנושא.

מיכל כהן:

אם ניתנת לי בחירה בין יישוב קטן ליישוב גדול אני מעדיפה יישוב גדול.

כשבאנו לפה לפני 14 שנה ראש צורים היה יישוב קטן. אכן היה ליישוב את הקסם של המקומות הקטנים, הכרנו כל אחד בשמו, היינו שתי שכונות קטנות שביניהן הר, בית כנסת אחד קטן שבו מניין אחד... ובאמת הרגשנו קצת כמו משפחה. אלא שלקסם הזה של היישוב הקטן היו גם חסרונות רבים: המגוון האנושי היה קטן מאוד (אני זוכרת הרצאות או ערבי תרבות שאליהם הלכתי רק כי לא היה נעים שהמרצה ישב מול עשרה מאזינים...), ולכן היה גם מיעוט שירותים, גן אחד רב גילאי, מעט מאוד בני נוער, מיעוט טרמפים וכמובן הרגשה כללית של נידחות...

14 שנה אחרי כן, ואני הולכת ברחובות היישוב (כן, כן, כבר לא שבילים...) ומתמלאת שמחה.

בניית הפרויקטים הקודמים הביאה לפה אוכלוסייה הרבה יותר מגוונת. יש לנו גנים, מעונות, גנים פרטיים, חוגים, אירועי תרבות רבי משתתפים, ובני נוער בכמות כל כך גדולה ומשפיעה. ומעבר לכמות, הדבר המשמעותי ביותר, יש קשת הרבה יותר רחבה של דעות ושל סוגי אנשים, ובאמת כל הזמן מתרחשות אינטראקציות חברתיות, דתיות ורוחניות מגוונות. קבוצות לימוד, קבוצות ריצה, קבוצות התנדבות שונות ועוד ועוד.

אז נכון, אני מודה שאני כבר ממש לא מכירה את כולם בשמם, והיישוב בחלקים המאוכלסים יותר שלו נראה הרבה יותר עירוני (כי מה לעשות, אנשים צריכים גם מדרכות, כבישים, חניות, מדרגות ועוד...). ונכון שלא כולנו מתפללים ביחד וחוגגים את החגים ביחד, ואולי נוצרו פה גם תתי קהילות קטנות, אבל אני רואה שגשוג, צמיחה, גוון, ואני מרגישה שאני חלק מיישוב משפיע ומשמעותי ולא היישוב הנידח שאליו הגענו.

אז האם להמשיך לגדול? בוודאי. גם ביישוב של 200 משפחות, אם לא ממשיכים לצמוח ולבנות אז ייסגרו גנים ויתמעטו הילדים ובני הנוער, ואם זה אומר שאכיר עוד פחות אנשים בשמם ואולי גם יהיה עוד בית כנסת או שניים, אני מקווה שגם אז אפשרויות הבחירה האנושיות יהיו רבות יותר וטובות יותר ואולי יוצרו פה שתי קהילות או יותר... (טובים השניים מן האחד...).

מיותר לציין את הצער הרב שחשתי בשנה האחרונה שבה עזבו משפחות מצוינות ואהובות, שלמרות רצונן להשתקע בקהילת ראש צורים עזבו בגלל מיעוט בהיצע הדירות ולא יכלו להשתקע בקהילה שאותה הן כה אהבו.

ודבר נוסף, ואולי גם אישי, רק במקרה כזה של גדילה יש סיכוי שאם ילדינו הבוגרים ירצו להמשיך פה את חייהם בעתיד תהיה להם את אפשרות הבחירה להמשיך את המפעל הציוני והאנושי היפה הזה, פה על ההר בגוש עציון, ביחד איתנו דורות ודורות רבים.

כנה אופיר:

הרצון לשמור על יישוב קטן בעל אופי ייחודי מוכר לי ואני אף יכולה להזדהות איתו. לצד זאת, יישוב שהינו חפץ חיים חייב לתכנן ולאפשר התחדשות מתמדת. התחדשות אוכלוסייה מזרימה "דם חדש" למערכת היישובית, מאפשרת איוש משרות ותפקידים, ושימור מוסדות ישוביים דוגמת גני ילדים, סניף בני עקיבא, חברת נוער וכדומה.

יש שיאמרו שיש הרבה יחידות להשכרה, יבואו משפחות צעירות, יאכלסו את יחידות הדירור, ויצעירו את היישוב. אבל משפחות שמבינות שאין להן אופק לבנייה, יבואו לכמה שנים ולא יישארו כאן. נוסף על כך, אם אנו חפצים ביישוב שהוא יותר ממקום שאליו באים לישון בסוף היום, נדרשת מעורבות קהילתית. ומשפחה שלא מצליחה לראות

שמוליק דרורי:

כן, ב"ה, ראש צורים קיבוץ גדול!

כבר ביום שחרור גוש עציון בידי כוחות צה"ל, בכ"ח באייר תשכ"ז, רקם ורשם לו ביומנו מושקו (משה מושקוביץ) חבר משואות יצחק, תוכנית התיישבותית גדולה לגוש. גם הקמת ראש צורים הייתה בתוכניתו. קיבוץ. לימים החליטה על כך ממשלת ישראל.

זכיתי להיות בין 13 חברי הקיבוץ הראשונים. הקמנו כאן בשליחות התנועה והמדינה יחדיו, לפני יותר מ-48 שנים, קיבוץ חקלאי. אני אוהב את הקיבוץ. זו דרך חיי, גם אחרי שכיום אחד, לדאבוני, צומצם "סרגל השותפות" בקיבוץ. אך אני ממשיך ומצפה לחיות ככל האפשר ביישוב דומה לקיבוץ, שבו כולנו חשים גם שותפים לעובדי האדמה, חברינו. במשך השנים הראשונות, ולא מעט הלאה, הדרכתי סיורי מבקרים בראש צורים. צפיתי איתם מראש הגבעה שלנו ימה, צפונה וקדמה, ולא ראינו התיישבות ישראלית ברחבי הרי עציון. אני זוכר שאמרתי ושכתי ואמרתי למבקרים שאנו מצויים במצב מאוד לא בריא כשהשליטה הישראלית הינה רק "בכידוני צה"ל". לימים פרצה "האינתיפאדה הראשונה", והשנייה...

השליטה בצד הביטחון הצבאי, כך טענתי, חייבת להיות גם באמצעות חיים אזרחיים טבעיים ה"מנרמלים" את הישראליות שלנו כאן.

היום ב"ה יש סביבותינו התיישבות ישראלית ברוכה. מבחינה פוליטית גוש עציון הינו "בית ישראלי" שבו יחסי שכנות יותר ויותר נורמליים עם התושבים הערבים (הכוללים גם אכזבות קשות), וכך בע"ה נמשיך ונתפתח. לא כך, לדעתי, המצב במזרח גוש עציון. לא כך בדרום הר חברון. שם עלינו להוסיף יישובים ומתיישבים רבים (אך לא להעביר את המשק החקלאי שלנו מזרחה. מקומו ליד ביתנו).

בזיכרונות דברים שכתב בעיתון הארץ מירון בנבנישתי*, שטען בערך כך: "הגבול לא ייקבע על פי מספר 'הגולגולות' שישבו כאן". ב"גוגל", מירון בנבנישתי מצוטט:

"כי כפי שיוזר (הסופר יוזר סמילנסקי) כתב, האדמה במעמקיה לא שוכחת. ורק מי שיודע להאזין לשתיקה הבלתי שוכחת של האדמה המיוסרת הזאת, אדמה שממנה מתחילים ואלה חוזרים כולם, יהודים וערבים, רק הוא רשאי לקרוא לה מולדת. בזה אני מאמין בכל לבי. מי שלא מבין את זה – בעיניי הוא לא ציוני".

וניתן כמובן, לתרגם רעיון זה על פי תורת ישראל, למצוות יישוב ארץ ישראל, ולמכלול המצוות התלויות בארץ.

יש לי זיכרון אישי משיחה עם אבא שלי ז"ל (שחלק רב לו בחידוש ההתיישבות גם כאן) שבה הסביר שאחד הנימוקים להמשך השליטה הישראלית ביו"ש, הוא הקמת התיישבות לקליטת מיליוני אחינו שבגולה. לא הגיוני, הוא סבר, שקליטת העולים הרבים תצופף עוד יותר את יישובי

את עתידה כאן, מאחר שאין לה אפשרות קנייה, באופן טבעי תהיה מעורבת פחות.

צריך לזכור שמשפחות נהיות מהר מאוד מ"צעירות" ל"מבוגרות". משפחה בת 5 ילדים בגילאי תיכון, היא כבר לא "צעירה", וילדים שכיום בגן, יהיו בעוד 10 שנים חברת הנוער שלנו. ואם אין ילדי גן, אז גם לא יהיה נוער בעתיד. קיימת סוגיה נוספת שלא ניתן להתעלם ממנה. כיום כמעט לא מוקמים יישובים חדשים בארץ בכלל וביו"ש בפרט. לכן בעוד שלפני כ-40-50 שנה המשימה הייתה להקים יישובים חדשים, כיום עיקר המשימה ההתיישבותית היא להגדיל את היישובים הקיימים, ולבססם. אנחנו נמצאים על ההר הטוב הזה כדי להישאר. זו התיישבות מבוססת, בת 50 שנה. באופן טבעי ברוך ה' משפחות גדולות, וישנו צורך אמיתי למציאת פתרונות דיור לאוכלוסייה הגדלה. גדל כאן כבר דור שלישי הרוצה לבנות את ביתו כאן, מתוך אהבה והערכה למקום, ולעיתים בשל הרצון לגור בקרבת ההורים כדי להיעזר בהם ולהיות להם לעזר עם התבגרותם. עלינו לאפשר זאת להם.

מעבר לכך, לדעתי, כאשר הצורך בבנייה כה גדול, במדינת ישראל בכלל ובגוש עציון בפרט, הפריבילגיה להישאר יישוב קטן כבר לא קיימת. במציאות שכזו, אין מקום "להתבצר" על הגבעה שלנו ולומר למשפחות צעירות: "חשוב שתבנו בית, אבל לא אצלי". בעיניי זו הסרת אחריות ממשילה לאומית ועצימת עיניים מול מצוקה אמיתית של רבים. קיימת חובה לכל יישוב שבתחומו ישנן עתודות קרקע המאפשרות בנייה, לפעול למען מטרה זו וכן להניע מהלכים להפשרת קרקעות נוספות לבנייה.

למרות כל הנאמר לעיל, קצב הגדילה צריך להיות מבוקר, מותאם לאופי היישוב ובעיקר מתוכנן מראש. לדעתי ליישוב צריכה להיות תוכנית אב לסדרי גודל של כ-50 שנה קדימה. החלטה כמה בתים רוצים לבנות בכל פרק זמן מוגדר (לדוגמה כ-15 יחידות דיור חדשות בכל 5 שנים). קצב גדילה כזה יצמצם את הפגיעה באופיו המיוחד של היישוב. נוסף על כך, כאשר יהיה ידוע מתי צפוי לצאת הפרויקט הבא לפועל, הדבר יאפשר למשפחות הרוצות להיות חלק מקהילת ראש צורים לתכנן את צעדיהן.

נכון הדבר שככל שהיישוב יגדל תיפגע במובן מה האינטימיות וההיכרות האישית בין תושביו. אך אם תהיה גדילה איטית ומבוקרת, הדואגת לשימור אופי היישוב, תוכל להישאר אווירה של חמימות ומאור פנים גם אם ההיכרות לא תהיה קרובה (וכן, יש גם חסרונות בלהכיר את כולם...). בראייה קדימה, גם אם לא תהיה היכרות קרובה בין כלל תושבי הישוב, זו תתקיים במעגלים משניים (שכונה, רחוב וכדומה).

בתפילה שתוסיף להתקיים בנו הנבואה: "כי כה אמר ה' צבאות א-לקי ישראל עוד יִקְנוּ בתים ושדות וכרמים בארץ הזאת" (ירמיה לב, טו).

השפלה. אבא ז"ל הקדים להבין זאת עוד טרם התפתחה כמו היום, המודעות ל"איכות הסביבה". זו הייתה תפיסתו ההתיישבותית.

ואני, על כתפיו של אבא יעקב דרורי ז"ל, רוצה לשמור מקום בארצנו, במיוחד בליבה התנ"כית, גם לנדחי ישראל שטרם היכרנו. אז אולי נצטרך לצופף קצת... גם את בתי קיבוץ ראש צורים.

וְנִשָּׂא נָס לַגּוֹיִם וְאֶסֶף נְדָחֵי יִשְׂרָאֵל וְנַפְצוֹת יְהוּדָה יִקְבְּץ מֵאֲרָבַע כְּנָפוֹת הָאָרֶץ: (ישעיהו יא, יב)

* מירון בנבנישתי, סגנו של טדי קולק, ראש העיר ירושלים. עשה דוקטורט בניהול סכסוכים בהרווארד והקים בירושלים את פרויקט "הגדה והרצועה" שתיעד את הקמת ההתנחלויות.

שי קרמר:

ובספרו של אסף ענברי "הביתה", המספר את סיפורו של קיבוץ אפיקים בעמק הירדן, הוא מביא סיטואציה שבה הקיבוץ מקבל החלטה דרמטית שלפיה בחדר האוכל של הקיבוץ יפסיקו "למלא שולחנות", כלומר המגיע לארוחה לא יהיה חייב לשבת ליד שולחן שכבר התחיל להתמלא אלא יוכל לשבת בכל מקום שירצה.

החלטה זו גרמה לכך שהחברים התחילו לשבת בחבורות לפי חברויות ותחומי עניין וחדר האוכל נהיה ממקום שקט שרק אוכלים בו (ברוב המקרים ישבת ליד חבר קיבוץ שבמקרה הגיע לפניך ולא בהכרח ליד מי שהיית מעוניין לשבת לידו) למקום מפגש חברתי.

מייסדי הקיבוץ הגיבו ואמרו "זה הסוף של הקיבוץ" (כפי שאמרו על כמעט כל שינוי שקרה מאז שנוסד הקיבוץ)... בהקשר של השאלה שלפנינו (לגדול או לחדול) חשוב לדעתי להעלות גם את הטענות המובא בסיפור המעט מצחיק שלעיל.

החברים שהגיעו לפני כ-50 שנה להר הזה, ואלו שהגיעו במרוצת השנים הראשונות (שחלקם נמצאים כאן עם בניהם ונכדיהם), הגיעו כחלוצים למציאות של קיבוץ - יישוב כפרי חקלאי, ויתרו על חיים נוחים יותר והתמודדו עם קשיים ואתגרים.

לטעמי לפני שדנים בשאלה יש לשאול את אותם ותיקים מהי עמדתם העקרונית בנושא.

יש לזכור שבמרוצת השנים היישוב עבר טלטלות ושינויים והקבוצה שנשארה כאן נאחזה בכוח במקום והתמודדה עם השינויים.

למרות כל השינויים היישוב (לפי דברי הוותיקים כפי שאני

מכיר) שמר באופן כללי על אופיו, על התרבות שנוצרה כאן ועל ה"אינטימיות" החברתית שנולדה אי שם לפני 50 שנה - מה שאנחנו מכנים היום "הנוף האנושי".

גידול טבעי יאפשר לשמור על אופי היישוב אך הכפלת מספר החברים, ואף יותר מכך, בטווח זמן קצר תשנה ככל הנראה בצורה חדה את אופיו של היישוב בשל שינויים אובייקטיביים. עם כל הרצון הטוב קשה יהיה לשמור על האופי הנוכחי כשכמות המשפחות תהיה כפולה מהמצב היום.

השאלה היא אם יש לנו זכות עקרונית לומר (לעצמנו, לעם ישראל ולמשפחות המעוניינות להגיע ולהתגורר בגוש) שאנו מעוניינים "להגביל" את מספר התושבים ביישוב שלנו?

לדעתי הזכות הזו עומדת לנו כל עוד אנחנו עוסקים באופן פעיל (כיישוב) בהמשך פיתוח הגוש ובמציאת פתרונות לדיוור וליישובים נוספים בגוש.

ואכן אנחנו מכירים את האופציה של "ראש צורים רבתי" - שטח ששייך לראש צורים ולפי התוכניות התאורטיות ניתן לבנות שם מאות רבות של יחידות דיור.

בכך אנו שומרים על עצמנו ועל האופי שלנו מחד גיסא, ומאידך גיסא מאפשרים את פיתוחו העתידי של גוש עציון ואת הרחבתו בהיבט של מספר התושבים.

בברכת "הרחיבי מקום אהלך ויריעות משכנותיך" (ישעיהו נד, ב).

להציג, לצייר וליצור פה יצירות ביחד, אני מציע שכל אחד ייצור לעצמו מקום, בית ליצירות שהוא יעשה כאן. מוזמנים לקחת קופסה, לצפות, לקשט, לבנות קופסה באיזו דרך שתמצאו, וזה יהיה המקום הפרטי של כל אחד מאיתנו". אני ממשיך ליצור את הקופסה שלי ומשתדל לא לנעוץ מבטים, רק מדי פעם קצת להציץ, ולשמחתי רואה איך לאט לאט הילדים קמים וכל אחד בוחר חומרי גלם ומתחיל ליצור קופסה...

בסוף המפגש ניצבות להפתעתי אחת עשרה קופסאות על שולחן בחדר וכל אחת שונה לחלוטין מהשנייה - אחד עטף את הקופסה בנייר לבן באופן מדויק, אף פניה לא נראית, וכתב את שמו בענק על גבי הקופסה.

שני גזר קופסאות וחיבר אותן כמו פאזל מוזר זו לזו. שלישי גזר מלא חתיכות קטנות של נייר וחיבר אותן מעשה פסיפס סביב כל הקופסה. רביעי לקח קופסה וחתך בה פתחים שאותם הוא סתם במלא דבק חם עד שנוצר מעין אקווריום שקוף-אטום. חמישי לקח טוש ארטליין וקשקש על הקופסה, ואחר כך ריסס ספריי לק על כל הקישקוש. שישי צייר בעלי חיים בכלובים בצורה מדהימה ומדויקת. שביעי הדביק דפים בבלגן וכתב קללות סביב סביב (למדתי כמה ביטויים חדשים). שמיני פשוט הניח את הקופסה ושפך עליה דבק פלסטיק סביב סביב ואז שפך על זה גואש וגבס וכולי. תשיעי הניח סתם קופסה שרשום עליה שמו, ועשירי מעך את הקופסה, התיישב עליה, קפץ עליה, ואחר כך שפך עליה צבע ולבסוף הניח אותה מעוכה ליד שאר הקופסאות. אחרי שהקבוצה ישבה אני התיישבתי עיף ונפעם ורק אז ראיתי שציירתי (ברמה של ילד בגן...) על הקופסה שלי בהסח הדעת את המשפחה שלי - אני, אשתי וילדיי לפי גיל, ואפילו ניסיתי לצייר תינוק בעגלה.

אני חושב על מה שחזרו ולימדו אותי בלימודים ובהדרכות, שכל המסעות חייבים להתחיל מהבית, מהמקום המוכר, ולא משנה כמה שהוא מעוף ומחוף, הוא עדיין נקודת הפתיחה המוכרת שחייבים לעבור דרכה כדי לצאת למסע.

חדר ריק, אני יושב ומחכה. עוד מעט הילדים, הנערים, מגיעים. כל אחד מהם בא מעולם אחר, מסיפור אחר. אחד עם לקויות למידה והוריו הרגע סיימו תהליך גירושם קשה, שני הסתבך עם החוק כבר כמה פעמים, שלישי רק בן 14 וגבוה ממני בשני ראשים, לא יודע איפה לשים את האיברים שלו וכל היום מסתבך בתאונות שונות, רביעי בן 15 ועדיין מרטיב במיטה. בקיצור עשרה עולמות שונים ומשונים שאני שבא מעולם אחר לחלוטין צריך לאסוף ולהפוך אותם לקבוצה אחת.

זאת כבר פגישה שנייה עם הקבוצה הזאת, הפגישה הראשונה הייתה אסון שרישומי עדיין ניכר על השטיח במרכז החדר (כתם ירוק של צבע אקריליק, שאריות ממלחמת הצבע שהחבורה הזאת עשתה בפעם הקודמת),

ואני מחכה בהרבה חשש לקבוצה שתיכנס לחדר, חשש שיגיעו וחשש שלא יגיעו...

והם נכנסים אחד אחרי השני בפנים קשוחות, עייפות של ילדים שראו כבר הכול.

על הרצפה מונחות קופסאות קרטון ולידם ניירות לבנים, אקדחי דבק חם, דבק פלסטיק, דבק סטיק, גואש, צבעי פנדה ועוד הרבה חומרי אומנות אחרים.

"תגיד השתגעתי? לא למדת לקח מהפעם הקודמת?"

"אני אף פעם לא לומד לקח", אני אומר ומוסיף קריצה. קצת חיוכים שמעודדים אותי אבל אז כמובן מגיעה ההערה הצינית "הוא גם חושב שהוא מצחיק". אני מתיישב בכיסא ואומר: "אתם יודעים, יצאתי משבוע שעבר מה מבואס. נשארתי פה עם כל הבלגן, והיום הרגשתי שאני ממש מתלבט מה לעשות. ואז הבנתי שבטח כולכם מבולבלים מאוד וגם כועסים שאתם חייבים להגיע לקבוצה כזאת..." "כן. אנחנו לא משוגעים או ילדים קטנים..." בזמן שהם מעירים לי הערות אני לוקח קופסה ומתחיל להדביק עליה ניירות לבנים בעזרת דבק פלסטיק שאני שופך ביד נדיבה. והדבק מלכלך את הסביבה וגם קצת את המכנסיים שלי. הם קצת בהלם, ואז אני אומר "בואו, מכיוון שאנחנו מתחילים

מפעילות ועדת הגיל הרך

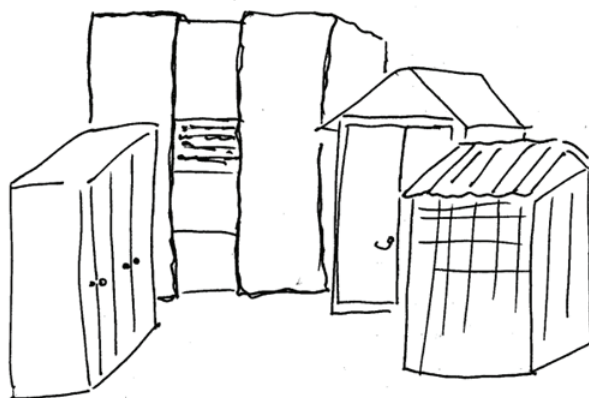
הודעתי שאגיע מאחר לעבודה
האוטו תקוע בגלל הקרה

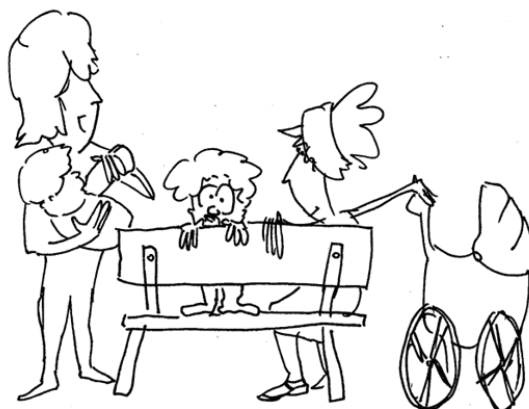
אני עולה ת'חד סטרי בכל יום עם עגלה
מקוה שיעזור להעלים את ה"ספגניה"

בבית קטן, אני עושה סדר
מזל שבחניץ, יש שלושים מחסני כתר

מאיפה את? את נראית לי מפרת
ומה את עושה? כמה מטפלת?
לגמרי, ממש, צריך עוד מתקנים
אבל שתדעי: יש פה גנים טובים
אתם נראים לי משפחה חמודה
באיזה שבט בעלך? ובת כמה הילדה?
(הפסקתי להיות סנובית, ואני לא מתפרחת
אך קצת התבאסת, כשגליתי שהיא אורחת)

פרויקט דירת החיילים הבודדים בראש צורים:

כנה שכטר

ואנשים עזרו לסחוב את הרהיטים. הבאנו מכונת כביסה ומייבש ואבזרנו להם מטבח.

במשך השנים הללו התגוררו בדירה כעשרים חיילים בודדים, כאשר הדירה הכילה בכל פעם עד שישה חיילים. כל חייל מקבל בין שתיים לשלוש משפחות מאמצות. הוא הולך אליהן לארוחות בשבת, ואם הוא מגיע באמצע השבוע

- הוא גם קופץ לבקר. המשפחות מצידן פותחות את ביתן ואת ליבן לחייל, מתקשרות לברר אם הוא מגיע לשבת, שולחות חבילות, מגיעות לטקסים ומנסות לתת חום ואהבה.

בראש צורים יש את המעגל הקרוב אל החיילים הבודדים - אלו הן המשפחות המאמצות. אך יש גם את המעגל הרחב יותר - הקהילה.

כיצד הקהילה יכולה לתרום לפרויקט המקסים הזה? קודם כול בהארת פנים. כשפוגשים בשבילים את החיילים - מחייכים, מתעניינים בשלומם. לקראת החגים אנחנו שמים ארגז גדול במרכזית ואנשים יכולים להכניס אליו צ'ופרים לפנק את החיילים. אציין גם פרויקט נחמד מאוד שנעשה בשנה שעברה - כחלק משנת בת המצווה, בנות כיתה ו ערכו תורנות, כך שבכל שבוע מישהי אחרת הביאה עוגה לכבוד שבת לחיילים לעיתים החיילים

לפני כשנה אישרה ההנהלה הקמת דירה ל-12 חיילים בודדים בראש צורים. בימים אלו אנו יושבים ומתכננים כיצד יראה הפרויקט בשנים הקרובות.

לפני שנדבר על העתיד, נערוך סקירה קלה על הדירה בשנותיה הרבות, כדי לתת מעט רקע.

עוד בילדותי הייתה בראש צורים דירה לחיילים בודדים.

היו אלו חיילים מחו"ל שברובם עשו עלייה. יש לנו ביישוב חייל בודד שהתחתן ונשאר לגור כאן - פסח פיינגאלד.

אזכיר גם את יהושוע פרידברג הי"ד. הוא עלה לישראל ממונטריאול שבקנדה והתגורר בראש צורים כחייל בודד בשנת 1993. הוא היה מאומץ אצל מורדי ואלונה שבט. יהושוע שירת בחטיבת גולני. הוא זכה בתואר "חייל מצטיין" בפלוגתו והחל בהליכי קבלה לקורס קצינים. ביום י"ט באדר תשנ"ג (12.3.1993) נרצח יהושוע בידי מחבלים בעת שהיה בדרכו למבדקי קצונה בתל השומר. גופתו נמצאה בצידי כביש ירושלים-תל אביב.

לפני כשש שנים החלטנו "להחזיר עטרה ליושנה" ולפתוח מחדש את דירת החיילים.

אספנו רהיטים במצב טוב, צבענו את הדירה, שיפצנו וארגנו דירה נחמדה ומזמינה. היישוב ממש התגייס לכך. הנוער צבע,

לפני כחמש שנים זכינו לאמץ (עם משפחות אופיר ורון) חייל בודד - סשה רולב, בחור שהגיע לארץ מאוקראינה במסגרת נעל"ה, למד במגדל אור ובימין אורד ולאחר שנת מכינה התגייס לצנחנים והגיע לדירת החיילים בראש צורים. מהמפגש הראשון עם סשה הבנו שיש פה אהבה ממבט ראשון, והוא מייד נכנס לנו ללב ועם הזמן הפך להיות ממש אחד מהמשפחה.

בשבתות שבהן הוא יצא הביתה אירחנו אותו לארוחות השבת והשתדלנו לתת לו תחושה של בית - צ'ופרים לקחת איתו לצבא, אוכל שהוא אוהב, שיפצורים למדים ועוד... ובעיקר הרבה שיחות נפש ואוזן קשבת.

נסענו להשבעה, סיום מסלול ושאר טקסים שהצבא יודע לארגן... והתרגשנו עם כל ההורים הגאים בקהל... בצבא יש רגעי שיא אבל גם לא מעט שגרה שוחקת ומשברים, ולכן חשוב שיהיה לחייל גב תומך ותחושה שהוא לא לבד.

מעבר לצדדים ה"טכניים" - שבתות, חגים, "רגילות" וכדומה - יש בעיקר את הניסיון ללוות אותו בשבילי החיים. לשמור על קשר רצוף - להרים טלפון בשבתות שבהן הוא לא כאן, לשלוח הודעות, לקפוץ לבקר, לחגוג ימי הולדת ועוד...

אנחנו מרגישים זכות גדולה שזכינו להכיר את סשה, בחור מדהים שאנחנו לומדים ממנו המון בכל מפגש וש ממלא אותנו באהבה רבה. הילדים מרגישים ממש כאילו יש להם אח בכור ואהוב שכיף לשחק ולדבר איתו (ועל הדרך גם עוזר לנו בחינוך...).

ממליצים בחום!

גם נעזרים בקרן גוש עציון. שני סימקוביץ נסעה לחו"ל והתרימה כבר סכום גדול עבור הדירה.

שרון ויינשטוק מאלון שבות, אשר בנה יצחק ויינשטוק הי"ד נרצח בפיגוע בדרכו להתגייס לצה"ל, מתרימה גם היא עבור דירת החיילים. הדירה אמורה להיקרא על שם בנה.

היישוב המקסים שלנו הוא חממה עבור ילדינו ועבורנו. בואו נכניס אל החממה הטובה הזאת אנשים הזקוקים גם הם לחממה עוטפת, ובכך נרוויח כפול. אתם מוזמנים לשאול משפחות אשר אימצו חייל בודד בעבר, או שמאמצות אותם בימים אלו. אני מתרגשת מהקשרים החזקים שנוצרו כאן ומברכת על כך. המשפחות יגידו לכם ודאי שהן שמחות בקשר הזה לא פחות מאשר החיילים.

חשוב לציין, שפרויקט דירת החיילים איננו פרויקט אישי של אף אחד! זה פרויקט שבו נוטלת חלק כל הקהילה המדהימה שלנו. אנחנו רוצים לצרף אלינו אנשים אשר מעוניינים להירתם לעשייה. ברגע שהדירה תיפתח יהיה צורך בעזרה בתפקידים רבים ומגוונים.

בימים אלו אננו מקימים צוות חשיבה לגבי הדירה המתוכננת. מי שמעוניין להצטרף מוזמן לפנות אלינו בשמחה!

נקראים "בודדים" משום שהם מגיעים לבדם מחו"ל, אך ישנם גם חיילים בודדים ישראלים, שאין להם משפחה

לחזור אליה. אנו גם ערים לתופעה אשר הולכת וגדלה, של חיילים חרדים שהתגייסו לצבא ומשפחתם מנתקת איתם את הקשר. גם חיילים אלו נחשבים לבודדים.

כל חייל והסיפור שלו, כל חייל והעבר שלו. המשותף לכולם - הם מחפשים שיפתחו בפניהם את הדלת. שייתנו להם להרגיש בבית.

לפני כחצי שנה העברנו את דירת החיילים הגדולה לדירה קטנה יותר, עד שדירת החיילים החדשה תיבנה.

כעת מתגוררים בראש צורים שלושה חיילים בודדים. אני מודה שמכיוון שהם בס"ה שלושה זה לא פשוט להם כאן. קצת משעמם להם. ברגע שהדירה תיפתח יהיו להם גם את המשפחות המאמצות אך גם חיי חברה קצת יותר תוססים. מבחינה כלכלית חשוב לציין שאת שהותם של החיילים בדירה מממן משרד הביטחון, כך שדירת החיילים מכסה את עצמה מבחינת העלות (ואף יותר מכך).

במקביל לכך שהיישוב הקצה מבנה לחיילים הבודדים, ואף השקיע כסף בפרויקט, אנחנו

היכרנו את ארי לפני כחמש שנים. הוא הגיע לראש צורים ממש לפני הגיוס וזכינו לארח אותו בכל ערב שבת שבה יצא הביתה, מדי פעם בחופשות, וגם ביקרנו אותו בטקסים של סיום טירונות והשבעה. משפחה מאמצת צריכה בעצם להעניק לחייל הבודד תחושה של בית חם, דלת שתהיה פתוחה בפניו בכל עת, מקום שאליו יוכל להגיע ולהניח את הראש.

ארי היה מגיע עיף מאוד, אוכל אוכל ביתי אחרי שבועות של אוכל צבאי, אומר "אני פצוץ" (עברית של עולה חדש, עד היום אנחנו מדברים ב"שפה של ארי" בבית), ונרדם על הספה... אבל מעבר למענה המידי שניתן במסגרת הזאת לחייל הבודד שזקוק לבית - גם אנחנו כמשפחה קיבלנו המון: הציפייה של הילדים לארי בכל שבת, ההתכנסות המשפחתית סביבו, למרות שכאילו מדובר באדם זר שלא שייך למשפחה - זה ברמה מסוימת ממש עשה ברכה ללכידות המשפחתית שלנו. אבל הכי משמעותי היה ללמוד מארי את המובן מאליו: לראות אדם שהחליט לעזוב את הכול ולעלות לארץ, ולראות דרך העיניים שלו את כל מה שמתרחש כאן, להתלהב איתו מכל דבר קטן שלנו הוא כל כך מובן מאליו: כולם פה יהודים, קשה לדבר עברית, ההתלהבות מ"עם ישראל" על כל גווניו, דעותיו ועדותיו... ההתלהבות שבוערת בעיניים של ארי מכל דבר שקשור לארץ ישראל - ממש ציוני בנשמה!

וגם בנו נכנס משהו מהזיק שהביא את ארי להגיע לארץ ולהתגייס לצבא. זה נותן פרופורציות בנוגע לכל הדברים ה"פחות טובים" שסביבנו.

מאז ארי כבר השתחרר. והקשר עוד ממשיך להיות הדוק: זכינו ברוך ה' להשתתף בחתונה של ארי עם שושנה המקסימה, ולהגיע לברית של בצלאל המתוק (בגלל זאת זכינו להיות "סבא וסבתא" בגיל צעיר). ארי ושושנה מגיעים מדי פעם לשבת בראש צורים ופוגשים את כל החברים. ממש נוסף לנו בן משפחה, אנחנו שמחים על הזכות שניתנה לנו. ממליצים בחום.

ילדים ונוער:

ילדים מספרים על עצמם 10 - חיים ולדר: כְּמוֹנֵי מִסְכָּה - גִּדִּי הוּא הַיֶּלֶד הַמְקַבֵּל בְּיוֹתֵר בְּכֶתֶה. הוּא בְּמִרְכָּז הַחֲבֵרָה וּבְדֶרֶךְ כָּלֵל כָּלֵם נִשְׁמָעִים לוֹ. עַד שִׁיּוֹם אֶחָד הוּא נִתְקַל בְּאֶמֶן מִסְכּוֹת שֶׁמְכִין לוֹ תַּחֲפֹשֶׁת. הוּא אֵינוֹ מַעֲלָה בְּדַעְתּוֹ שֶׁהַתַּחֲפֹשֶׁת הַזֶּה תִּשְׁנֶה אֶת חֲיָיו... בַּת מִצְוָה - נֶאֱמָר הִיא בַּת עֲשָׂרִים מִפְּנֵקֶת. הִיא מַעֲנִינָה שֶׁתַּעֲרֹךְ לָהּ מִסְבַּת בַּת מִצְוָה הִכִּי מִיְחָדֶת שֶׁאֶפְשָׁר. הִיא נִפְגָּשֶׁת עִם מְאָרְגֶּנֶת מִסְכּוֹת בַּת מִצְוָה, וְהִיא אֵינָה מַעֲלָה עַל דַּעְתָּהּ שֶׁזֶּה... כְּמַעַט תִּהְרֶס לָהּ אֶת כָּל הַמִּסְכָּה... הַעֲדָשָׁה - אַהֲרֹן הוּא יֶלֶד שֶׁאֵינוֹ מֵאֲמִין בַּעֲצָמוֹ. הָאֵמֶת הִיא שֶׁגַּם הַהוֹרִים וְהַמּוֹרִים שֶׁלּוֹ כְּמַעַט הִתְיַאֲשׁוּ מִמֶּנּוּ. עַד שִׁיּוֹם אֶחָד... הוּא עוֹמֵד בְּפָנֵי מְשִׁימָה בְּלִתִּי אֶפְשָׁרִית, יוֹתֵר קָשָׁה מִמְּצִיאת מַחַט בַּעֲרַמַת שַׁחַת...
הַתְּשׁוּבוֹת בְּכִיס הַמַּעֲלִי - נַעֲמָה הִיא הַיֶּלְדָּה הִכִּי עֲצֵלָנִית בְּכֶתֶה. "לְמַזְלָה" יֵשׁ לָהּ חֲבֵרָה בְּשֵׁם אֶתִי, שֶׁמִּתְחַכֶּה אִתָּה... בְּצִיּוֹנִים גִּרְוִיעִים. יוֹם אֶחָד אֶתִּי מַחֲלִיטָה לְהַשְׁתַּנּוֹת. שְׁתִּי הַחֲבֵרֹת נִכְנָסוֹת לְמַעֲרַבְלֵת, וְאֵין לָהֶן מִשְׁגַּל לָאֵן זֶה תִּקַּח אוֹתָן... אֵלֶּה וְעוֹד עֲשָׂרָה יְלָדִים וְיִלְדוֹת הֵם הַגְּבוּרִים שֶׁל הַסֵּפֶר "יְלָדִים מִסְפָּרִים 10".

מִנְהַרְת הַזֶּמֶן 72, עוֹשֶׂה הַנְּפִלְאוֹת - גִּלִּילָה רוֹן פֶּדֶר עֲמִית: בִּרְדִּיו אֹמְרִים שֶׁהַפֶּקֶק בְּדֶרֶךְ נִגְרַם בְּגִלְל הַחֲסִידִים שְׁנוּהָרִים לַחֲתוּנָה. אֲנִי מִסְמֵס לְשִׁרֹן שֶׁתִּשְׁאֵל אֶת מִנְהַרְת הַזֶּמֶן מַה זֶּה חֲסִידוֹת, וְהִיא שׁוֹאֵלֶת אוֹתִי אִם אֲנִי מֵתְכוּוֹן לַחֲסִידוֹת שֶׁעָפוֹת לֵאפְרִיקָה... הִיא קָר בְּמִקּוֹם שֶׁהִגְעֵנוּ אֵלָיו, קָרָרֶר מְאֹד. הַשִּׁלָּג כִּיסָה אֶת הָאֶדְמָה. אֲבָל חִיכּוֹ לָנוּ שֶׁמַּעֲלִים וּמִגְפִּיִּים שֶׁהִתְאִימוּ בְּדִיק. עוֹשֶׂה הַנְּפִלְאוֹת יָדַע שְׁנִינֵי, וּבִיקֵשׁ שִׁיכְנוּ אוֹתָם עֲבוּרָנוּ. אַחֵר כֵּךְ רָאִינוּ נִיסִים שֶׁלְעוֹלָם לֹא נֹכֵחַ לְהַסְבִּיר. הָאֵם אֵלֹ הִיוּ נִיסִים שֶׁקָּרוּ בְּאֵמֶת, אוֹ שֶׁהַפֶּעַם מִנְהַרְת הַזֶּמֶן הוֹבִילָה אוֹתָנוּ לְדַמְיוֹן? הָאֵם יִיתֵכֵן שִׁילֵד מֵת קֵם לַתְּחִיָּה? שֶׁעוֹשֶׂה הַנְּפִלְאוֹת מְדַבֵּר עִם צִיפּוֹרִים? וְאֵיךְ כָּל זֶה קָשׁוֹר לַתְּנוּעָה הַחֲסִידוֹת?

הִיְהִלּוֹם הַמְרִיא עִם שַׁחַר - אֹרֶה מוֹרֵג: שַׁעַת בּוֹקֵר מוֹקְדָמָה, מוֹצֵב הַפִּיקוֹר שֶׁל מִפְקֶדֶת חֵיל הָאוֹוִיר בְּבוֹר בִּקְרִיָּה. זֶהוּ הַבּוֹקֵר הַשְּׁלִישִׁי בְּרִצִּיפוֹת שֶׁמִּפְקֶדֶת חֵיל הָאוֹוִיר הַבְּכִירִים מִמְתַּיִנִּים בְּמִתַּח עֲצוֹם לְהַגְעֵתוֹ שֶׁל מְטוֹס קָרֵב מִסְתוּרִי מֵאֲרִץ אוֹיֵב. שֶׁאֵלֶּה אַחַת מִנְקֶרֶת בְּרִאשִׁיָּה: הָאֵם הַמְטוֹס יִנַּחַת בִּישְׂרָאֵל - עַל פִּי הַתּוֹכְנִית הַמְטוֹרֶפֶת שֶׁרָקְמוּ - אוֹ שֶׁהַכּוֹל הִיא רַק תְּרַמִּית מִבִּישָׁה? הָאֵם יִקְרָה הַבְּלִתִּי יֵאֱמָן אוֹ שֶׁחֲלִילָה הַצִּלִּיחַ הַמוֹדִיעִין שֶׁל הָאוֹיֵב לַחֲשׁוֹף אֶת הַתּוֹכְנִית וְלִטְמוֹן מַלְכוּת קְטַלְנִית לִישְׂרָאֵל? גִּיבוּרִי סֵפֶר מִתַּח הִיסְטוֹרִיָּה, זֶה, הַיֶּלְדִּים סְמִיר וְדִנְיָאֵל, נִקְלָעִים לְסִבְךְ הָאִירוּעִים הַמְסַעֲרִים אֶת הַמְדִּינָה. דִּנְיָאֵל אֵינוֹ יוֹדֵעַ שֶׁסְּמִיר מִסְתִּיר מִפְּנֵיו סוֹד עֵנֶק שֶׁמִּסְכֵּן אֶת חֲיָיו. כְּשֶׁדִּנְיָאֵל חוֹשֵׁף בְּפָנֵי סְמִיר בְּבִלִּי דַּעַת אֶת הַסּוֹד הַשְּׁמוֹר בְּיוֹתֵר שֶׁל מְדִינַת יִשְׂרָאֵל, מַחֲלִיט סְמִיר לְצִאֵת לְפַעוּלָה כְּמַעַט דְּמִיוֹנִית כִּנְגֵד כָּל הַסִּיכּוּיִים. הָאֵם יִצְלִיחַ אוֹ שְׂמָא אִיחָר אֶת הַמוֹעֵד?

מבוגרים:

הַאֲחֵרוֹת - שֶׁהָרָה בְּלָאוֹ: תִּיקְתּוֹק תִּיקְתּוֹק... שׁוֹם-תִּינוֹק שׁוֹם-תִּינוֹק... פַּעֲלִילָה פַּמִּינִיסְטִית מִתְּגַלָּה בְּדִירָתָה לֹלָא רוּחַ חַיִּים, קְשׁוּרָה לְכִיסָא. לִידֵיהָ מוֹדֶבֶקֶת בּוֹבֵת תִּינוֹק וְעַל מִצְחָהּ חֲרוּטָה כְּאוֹת קִין הַמִּילָה 'אִמָּא'. כְּאִשֶּׁר שֶׁחֲקִנִּית יְדוּעָה נִרְצַחַת בְּאוֹתוֹ אוֹפֵן פּוֹלְחָנִי, הַתְּקַשּׁוּרָה כְּמִרְקָחָה, וְהַמְשֻׁטָּרָה מַחֲפֹשֶׁת אַחֵר הַחוּט הַקּוֹשֵׁר בֵּין הַנָּשִׁים.
חֲבוּיָה בֵּין בּוֹבוֹת הַשְּׁעוּוֹה שֶׁל מוֹזִיאֹן הַתִּנ"ךְ שָׁבוּ הִיא עוֹבְדָת, שִׁילָה הֵלֶר, גִּיבוּרָת הַסֵּפֶר, יוֹדַעַת הֵיטֵב מֵהוּ. הִיא גַּם יוֹדַעַת הֵיטֵב שֶׁהַקּוֹרְבָנוֹת לֹא הִיוּ הָרֵאשׁוֹנוֹת שֶׁשִּׁילְמוּ בַּחֲיִיהֶן עַל הַבְּרִית הַחֲשֵׁאִית שֶׁכָּתְרוּ לְפָנֵי שְׁנַיִם, כְּשֶׁהִיוּ סְטוּדֵנְטִיּוֹת בְּאוּנִיבֶרְסִיטֵת בֵּר אֵילָן. מַה שִּׁשִּׁילָה אֵינָה יוֹדַעַת הוּא אִם הִיא הַחֲשׁוּדָה? אוֹ אוֹלִי דוּקָא הַבָּאָה בְּתוֹרָה? מִי מַעֲנִיִּין לְהַרְוֵג נָשִׁים הַמְסַרְבוֹת לְהַבִּיא חַיִּים לְעוֹלָם, וְלִמָּה? לְשִׁאלוֹת שֶׁל שִׁילָה יֵשׁ תְּשׁוּבָה אַחַת. אֲבָל זֶה הַתְּשׁוּבָה הַיְחִידָה שֶׁהִיא אֵינָה מוֹכֵנָה לְקַבֵּל. הַאֲחֵרוֹת הוּא מוֹתָחַן פְּסִיכּוֹלוֹגִי אֶפֶל וּמוֹשַׁחֵז, הַנִּכְרָךְ סְבִיב אַחַת הַשִּׁאלוֹת הַגְּדוֹלוֹת שֶׁל תְּקוּפָתָנוּ. בְּסִגְנוֹנָה שֶׁאֵין שְׁנֵי לוֹ וּבִתְנוּפָה מִסְחָרְתָּה מַעֲמַתָּה שֶׁהָרָה בְּלָאוֹ אֶת אֶתוֹס הָאִימָהוֹת עִם הַמִּיתוֹס הַיְהוּדִי שֶׁנִּלוּוָה לְדַמְיוֹת מְקַרְאוֹת כְּמִרִים הַנְּבִיאָה, מִיכָל בַּת שָׁאוּל וּבַעֲלַת הָאוֹב.

קְלִיעַ מֵהַעֲבֵר - גִּרְג הוֹרְבִּיץ: אוֹוָן סְמוֹק הוּא "הָאִישׁ מְשׁוּמְקוֹם", אִישׁ הַצִּלְלִים שֶׁרַק הַנוֹאשִׁים בְּיוֹתֵר מִגִּיעִים אֵלָיו - וְהוּא עוֹשֶׂה הַכּוֹל כְּדִי לַעְזוֹר לָהֶם. כְּשֶׁגִּ'ק, הָאִישׁ שֶׁגִּידֵל וְאִימָן אֶת אוֹוָן בִּילְדוֹתוֹ, מוֹצֵא לְהוֹרֵג בְּרֵם קָר, הַעֲנִיִּין הוֹפֵךְ לְהִיּוֹת אִישִׁי וְהָאִישׁ מְשׁוּמְקוֹם יוֹצֵא לְנִקּוֹם. בְּדֶרֶךְ מַצְטַרְפֶּת אֵלָיו גִּ'וָּאִי, יְתוּמָה כְּמוֹתוֹ שֶׁכּוֹחוֹת חֲסִרִי מַעֲצוּרִים מִנְּסִים לְשִׁים עֲלֶיהָ אֶת יְדֵיהֶם כְּכֹל מַחִיר. אֵךְ הָאֵם גִּ'וָּאִי הִיא הַמְטָרָה הָאִמִּיתִית שֶׁלָּהֶם, אוֹ שָׁאוּלִי מְדוּבָר בְּאוֹוָן עֲצָמוֹ?

הַמִּתְנָה הַעֲשִׂירִית - גִּ'יִין גִּ'וֹנְסוֹן: אוֹמְנוֹת הַרְקָמָה יוֹצֵרֶת קֶשֶׁר מִסְתוּרִי בֵּין שְׁתֵּי נָשִׁים מִרְתָּקוֹת בְּנוֹת תְּקוּפוֹת שׁוֹנוֹת וּבֵין סִיפּוּרֵי הָאֶהָבָה מִלֵּאִי הַתְּשׁוּקָה שֶׁלָּהֶן. בְּמַסְעָהּ יוֹקֶרֶתִית בְּלוֹנְדוֹן מְקַבֵּלֶת גִּ'וִּלִּיָּה לּוֹבֵאֵט מִתְנָה שֶׁעֲתִידָה לְשִׁנּוֹת אֶת חֲיֶיהָ. בְּמִבְטָ רָאשׁוֹן מְדוּבָר בְּסֵפֶר רְקָמָה חֲנִנִי מֵהַמָּאָה ה־17, שֶׁהַשְּׁתֵּי בַעֲבֵר לְאִישָׁה בְּשֵׁם קֶתְרִין אֵן טֶרְגָּנָה. אֲבָל בְּשׁוּלּוֹ מִתְּגַלּוֹת רְשׁוּמוֹת יוֹמָן בְּכַתֵּב יָד קְלוֹשׁ וְזַעִיר, שֶׁמֵּהֵן עוֹלָה שְׁבַשְׁנַת 1625 נַחֲטָפוּ קָאֵט וְנָשִׁים אַחֵרִים וְנִמְכְּרוּ לְעַבְדוּת. הַתְּגַלִּית הַדְּרַמְטִית שׁוֹבָה אֶת לִיבָהּ שֶׁל גִּ'וִּלִּיָּה וְהִיא שְׁמָה פַּעֲמִיָּה לְצַפּוֹן אֶפְרִיקָה כְּדִי לַחֲשׁוֹף עוֹד פְּרִטִים עַל סִיפּוּרָה הַמוֹפְלָא שֶׁל קֶתְרִין. שֵׁם, בַּחֲבֵרַת מְדִירֵךְ מְרוֹקֵנִי כְּרִיזְמָטִי, בִּלְבַב הַחוּם הַכְּבֵד, דּוֹכְנֵי הַתְּבַלִּינִים וְהַהֲרִיסוֹת הָאֶקְזוֹטִיטִיּוֹת, גִּ'וִּלִּיָּה מְגַלָּה סוֹדוֹת חֲבוּיִים, וְגַם הִיא, כְּמוֹ קָאֵט לְפָנֶיהָ, מוֹצֵאֶת שֵׁם אֶהָבָה.
סִיפּוּרֶיהֶן שֶׁל שְׁתֵּי הַנָּשִׁים, שֶׁאַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה מִפְּרִידוֹת בִּינִיָּה, מִתְּלַכְדִּים בְּאוֹפֵן מוֹפְלָא וּמַצְמֶרֶר, הַמַּעֲלָה אֶת הַתְּחִיָּה אִם הֵיִסְטוֹרִיָּה נִידוּנָה לַחֲזוֹר עַל עֲצָמָה.

סִפְּרִים אֵלּוּ, וּסִפְּרִים חֲדָשִׁים נּוֹסְפִים לַפַּעּוּטוֹת, יְלָדִים, נּוֹעַר וּמִבְּגוּרִים מַחֲכִים לָכֶם בְּסִפְּרִיָּה.
נִשְׁמַח לְרִאוֹת אֶת כּוֹלֵם בַּפַּעֲלִילוֹת בִּימֵים א' ר'ג בְּשַׁעוֹת 15:45-17:45.
אֶת הָאוֹכֵל וְהַשְּׁתִיָּה תִּשְׁאִירוּ בַּחוּץ בְּבִקְשָׁה, לְטוֹבוֹת נִיקּוּן הַמְּקוֹם וְהַשְּׁמִירָה עַל הַסִּפְּרִים.
קְרִיאָה מֵהֵנָּה, מַחֲכִים לָכֶם - סִפְּרִית רָאשׁ צוּרִים.

1. אם ישאלוך מה זה בית אז מה תגיד?

דודו מ"פרפר נחמד" ובעקבותיו גם הגרפיטי שעל הקיר החיצוני באחד הקרונות של הפנימיות הישנות בעתניאל יגידו: "בית הוא בסך הכול קופסה שגרים בה, קופסה ולא יותר..." (לדקת התרעננות נוסטלגית סירקו את הברקוד הסמוך).

"קופסה שגרים בה" הוא תיאור הולם למדי לתנאים ששררו במקום בשעתו (שמיניסטים יקרים! אל תוותרו מראש על ביקור. השמועות אומרות שהמצב השתפר פלאים, ואולי אולי אפילו כבר לא מגישים

קורקבנים לארוחת צוהריים!). לא הייתי אומר שההזנחה הייתה מתוך אידיאל אבל ללא ספק היה בה מסר סמוי. פנימיות מוזנחות משדרות שהקופסה איננה הבית, ותלמידי בית המדרש אמורים לחוש כנראה שבייתם נמצא בבית המדרש, במקום הלימוד, ולא איפה שהם זורקים את עצמם לנוח בין לבין. בהקשר הזה אני נזכר בתיאור של אחד מחברי קהילתנו היקרה (מי זה? מי זה?) על ביקור ממלכתי אצל אחד מגדולי התורה הליטאים: חדר קטן. דלות, אולי אפילו עליבות. כל הקירות מלאים ספרים, וליד המיטה ניצב הבית במלוא הדרו ותפארתו: סטנדר וגמרא...

כבר קידמונו חז"לנו כשהתייחסו לשני עולמות כמרחבים בבית: העולם הזה הוא פרוזודור, העולם הבא הוא טרקלין. בטרקלין שווה להשקיע ופרוזודור פחות...

אם נפרגן אולי נתלה איזו תמונה על הקיר ונשים כמה שקלים על גוף תאורה תואם. עבורי כיום זו נקודת מבט טובה: מהו אצלי הפרוזודור? מהו הטרקלין? והאם ההשקעה בהתאם?

2. "תרגיש בבית", אמרתי לחמי באחת הפעמים הראשונות שבהן התארח בביתנו (על פי הספר "כללים ונימוסים עם החם והחמות", עמוד 214. את הספר המצאתי בעצמי לאחר הפעם הראשונה שהתארחתי לשבת אצל ההורים של מיכל. לאורך כל השבוע שלפני השבת הגורלית שיוועתי למנה מרכזית שלא תבזה אותי. משהו בלי עצמות, שלא אסתבך מדי עם השימוש בסכ"ם (בלי ידיים, בלי ידיים), ושלא בטעות מתוך התלהבות אמצוץ איזו עצם להנאתי (ולזוועת הסובכים). תפילתי בחסדי ה' נתקבלה אבל מסתבר שאי אפשר להתפלל על הכול מראש. אצל ההורים של אשתי אוכלים מנה ראשונה. פרי. עם כפית. מי שלא ראה את הפרצוף שלי עם הגשת האשכוליות לא ראה שילוב של תדהמה ומבוכה מימיו, ומי שלא חזתה בניסיונות מעוררי הרחמים שלי לאכול את האשכולית עם כפית (כן,

האשכולית קפצה החוצה מהצלחת. כמה פעמים), לא חזתה במראה מכמיר לב מימיה). ובכן: "תרגיש בבית". "הדבר האחרון שאני רוצה שיגידו לי כשאני מתארח זה להרגיש בבית" (אני רץ לערוך מחדש את הספר...), "בבית אני צריך לערוך שולחן, לטאטא ולשטוף כלים, ואם יש לי אורחים, אז אני צריך גם לפנק אותם..."

בהיותי בן זקונים מפונק למהדרין מעולם לא חשבתי שהתשובה לשאלה מה זה בית תהיה אחריות! זה היה מבחינתי חידוש מהמם שעם הזמן (ובקצב איטי מדי כנראה) הוא הולך ומחלחל... (מה זה מפונק למהדרין אתם שואלים? זה מפונק שאין דברים כאלה! מפונק שלא זוכר את עצמו שוטף כלים בבית. אחד שלא זוכר שימוש עצמוני כמטאטא או כמגב (לצורך ניקיון), כזה שמעולם לא הכין דבר, וגם כשהייתי צריך להביא סלט לארוחת שבת בסניף (האמת? שבת גרעין. גילוי נאות - עזראי לשעבר), הבאתי סלט חתוך דק דק שחתכה אמא שלי! האמת? החיתוך הדק שאין כמוהו בעולם קיבל מחמאות מקיר לקיר ואני קיבלתי אותן מלוא החופן, חייכתי, הסמקתי ולא גיליתי כלום).

3. לאן אתה חוזר?

הדלקת נרות חנוכה קשורה הדוקות למושג של בית - "נר איש וביתו", ופוסקים שונים ניסו להגדיר את ביתם של חיילים, בני ישיבות ואחרים שמקום שהותם העיקרי איננו

בהכרח ביתם לצורך הגדרת החיוב שלהם. אחת הדרכים של הפוסקים לזיהוי הבית, היה מענה לשאלה לאן אתה חוזר כשאתה חולה? אצל אומן כלי ההקשה זיו יחזקאלי (מוסיקאי ואדם מיוחד. לשיר וניגון בביצועו סירקו הברקוד,

קצת ארוך אבל משתלם לאינני הטעם), "מקצב הבית" הוא המקצב שממנו המתופף יוצא לאלתור ואילו הוא חוזר. פעם שמעתי אומר ומדגים כיצד "דווקא כשיש בית שאליו חוזרים האלתור עשיר ונעים יותר לאוזן".

השיבה הביתה הפכה למוטיב במגוון רחב של דימויים והקשרים (ושל יצירות ושירים), והבית כמובן הרחב של המילה, הכולל הלך רוח וצורת חשיבה, ערכים מרכזיים, תפיסות עולם, תחושות, חוויות ועוד, מקופל אצלנו במעין קפסולה פנימית ומלווה אותנו לעיתים מזומנות במשעולי החיים. אנו יוצאים ממנו ושבים אליו מבלי שאנחנו שמים בכלל לב.

4. שאלת המיליון (בשקלים): אז איך הגעתם לכנות את ביתכם בראש צורים?

אז ככה: לאחר נישואינו גרנו בקרוון על גבעה בעתניאל. לאחר כשנתיים קהילתנו הקטנה הלכה והתפזרה לה, והרגשנו צורך לחדש ולשנות. נוסף על כך, רצינו גם להתקרב לירושלים משום שמצבו הרפואי של אבא שלי ז"ל דעך. מספר חברים (מהישיבה. לא חברי קיבוץ...) שגרו בראש צורים אמרו לנו שבדרך כלל קשה למצוא דירה להשכרה אבל ממש עכשיו יש פרויקט בראש צורים, ואם נמהר לברר אולי נוכל למצוא משפחה שבונה בית ברחוב ומחפשת שוכרים עבור יחידת ההשכרה שלהם. הגענו לרחוב, גילינו שיש עוד כמה דירות פנויות לקנייה, טעמנו שבת בקהילה (איזה אירוח ישתבח שמו! רוב תודות למשפחת שבות ולמשפחת נתיב שהספיקה לעזוב), ובעזרת ה' יתברך וההורים סגרנו העניין. כמעט.

רגע מכריע התרחש לאחר חתימת החוזה עם החל"פ. ועדת הקבלה.

הכול התנהל על מי מנוחות. עשיתי את עצמי אדם נורמטיבי

(למזלי לא היה עוף למנה מרכזית וגם לא אשכולית בכפית לראשונה), חייכתי והנהנתי, ונתתי למיכל להרשים את הוועדה.

מפה לשם, שאלה אחת מחברות הוועדה בתחכום ובמפתיע שאלה שלא התכוונו אליה מראש:

"אז למה בעצם החלטתם לעבור לראש צורים?"

"אאחה, האמת די זרמנו והיה פה חביב בשבת כשביקרנו?" לא ולא!!!

מרוב הפתעה, נפלטה למיכל התשובה האמיתית: "האמת היא שרצינו להתקרב לירושלים..."

חייכתי להמשך... חייב להיות לזה המשך... אין לזה המשך. הפסקתי להנהן ונזעקתי להציל את המצב. פציתי (לראשונה?) את פי והרצאתי בשטף על הקהילה המגוונת, ההכלה, החסד, ה"ביחד", ה"בגובה העיניים" ושאר ירקות... המתח פג. התקבלנו. שכוויח.

אסיים בשתי תפילות: האחת להתגשמות חלום הבית של רבים מחברינו בקהילה, המצפים ומחכים בכליון עין. והשנייה שנזכה לראות ולהאיר את האיכויות, האור והברכה שבביתנו - "נר איש וביתו" - בתוך הבית ומחוצה לו.

"כל מה שילד צריך זה מבוגר אחד שיאמין בו" (ותמיד עדיף יותר)

דעותיו, איך הוא נראה, איפה הוא לומד וכולי... ככל שעוברות השנים הקונפליקטים משתנים ומתעצמים. כאדם בוגר ישנה חשיבות גדולה למתן מקום שבו אפשר להתיעץ, לשבת, לדבר, לספר, ואפילו לשתוק... חשוב לראות את כלל הצדדים בתוך הקבוצה, לראות שכולם ממשיכים ולא נשארים מאחור, לדעת שכל אחד הוא מרכיב חשוב בתוך הקבוצה, ולתת לכל אחד את המקום שלו ואת החשיבות שלו.

קיבוץ ראש צורים חייב להיות מקום ש"נמצא שם" עבור בני הנוער לאורך תקופה ארוכה, לא רק עד שמסיימים תיכון אלא גם בתקופת השירות הלאומי והצבאי וגם אחריו... צריך לתת לדור ההמשך את תחושת השייכות אל המקום הזה...

ואנו מקווים שהצלחנו לעשות זאת.

"כשהחלטתי שאני מוותרת על להיות בתוך השבט בקבוצה שאני באמת חלק ממנה, וליצור לי את החברה במקום שונה, חברה משלי, פחדתי שלא יהיה לי לאן לחזור וידעתי שאני מוותרת רשמית על הבית. כיום לכולנו יש חוט מקשר לקיבוץ, לראש צורים, לבית שלנו, למקום שבו גדלנו והתחנכנו. לכולנו עדיין יש מקום לחזור אליו בקיבוץ. אחד הפחדים הגדולים שלי מהשנה הבאה כרגע יורד מהרשימה והכול הרבה יותר רגוע כי אני יודעת שיש לי מקום שגם אם לא טוב לי, וגם אם טוב לי מאוד, יש לי חברה שתמיד אני אהיה חלק מובן מאלי ורצויה בתוכה." (ציטוט ממכתב שקיבלנו).

שבת שלום.

בית ילדים רבס

הגענו לראש צורים בשנת 2011. שנה לאחר שהגענו פנו אלינו מוועדת חינוך ושאלו אם נוכל ללוות בית ילדים... כמובן שלא ידענו מה זה, ומה המשמעות... ניסינו להבין מה מצופה מאיתנו ולאן פנינו מועדות...

אז מה זה בעצם ללוות בית ילדים?

קצת נתונים טכניים:

20 ילדים (12 בנים, 8 בנות).

גיל: כיתה ח (כיום).

מפגשים: מינימום אחת לשבוע, בשבת. בהתחלה רצינו ליצור היכרות רחבה יותר.

שעות: בדרך כלל בזמן סעודה שלישית עד צאת שבת.

נושאי שיחה: דת, פוליטיקה, ביטחון, בני עקיבא, ראש צורים, ישיבות, מכינות, שירות לאומי... וכך הלאה.

בתאוריית הצרכים של מאסלו (תאוריית הצרכים מניחה כי קיימים צרכים אוניברסליים המשותפים לכל בני האדם, ומניעים אותם) ישנם כמה שלבים, השלב השלישי נקרא צורך השתייכות.

צרכים חברתיים. צורך להיות מקובל, להיות חלק מקבוצה, לאהוב ולהיות נאהב. בשלב הזה האדם לומד להכיר את עצמו ולגבש זהות עצמית.

ישנה חשיבות גדולה למתן מקום ושייכות לדור ההמשך של ראש צורים, הרצון להיות שייך למקום (שייכות) הוא חלק חשוב מעתידו של אדם, לדעת שתמיד יש מקום שאליו תוכל לחזור ושבו יקבלו אותך בזרועות פתוחות ובחיוך על השפתיים. המטרה של בית הילדים היא להיות מקום שבו יכול כל אחד בקבוצה להרגיש שייך וחלק מתוך הקבוצה, לא משנה מהן

אחרי העבודה המגניבה של אם המשפחה ועלילה שנייה מתמקדת בבוב פאר, אב המשפחה ומר סופר על בעברו, ובהתמודדותו עם העבודה החדשה שנכפתה עליו להיות עקר בית ולטפל בילדים, מה שכמובן מציף בעיות רגילות שבין הורים לילדים: אבא וכתו המתבגרת, עזרה בשיעורי הבית בחשבון והתמודדות עם תינוק שעוד לא שולט בכל אחד מ-17 הכוחות המשעשעים שיש לו! אני נהניתי וצחקתי בסרט מאוד מאוד אבל בגלל שאנחנו במדור ביקורת אני לא יכולה להימנע מלבקר את הסרט השני מבחינה משפחתית. אב המשפחה שניתנת לו הזדמנות מרגשת להישאר בבית עם הילדים כי אשתו (המהממת, הרגישה, הגיבורה והאידיאליסטית) יוצאת להשיב את כבודם האבוד של גיבורי העל, מבין שהעניין הזה זמני אבל לא מצליח לפרגן לאשתו, לא מנסה להפיק שום

הנאה מהשהייה בבית עם הילדים ולא משכיל להבין בסוף שהמשפחה היא הדבר הכי טוב שיש לך בעולם (מה שהייתי מצפה שהוא יבין). ברור שהוא אוהב את ילדיו ואשתו אך נשאר אגואיסט עד סוף הסרט. זה אומנם קצת קלישאתי שאבא נשאר בבית ואמא יוצאת לעבוד אבל הסרט דווקא מתגבר על זה בלי יותר מדי קיטשיות. בשביל סרט ילדים זה מוזר מאוד שהגיבור הוא האבא שמתמודד עם בעיות של מבוגר כמו התפתחות אישית וזוגיות, אבל כל האקשן מסביב וקטעי ההומור הרבים מחפים על הבעיה הזו. בסך הכול אני נותנת לסרט הזה ציון גבוה מאוד בסולם איילת יהודית. ערב משפחתי עם סופר על ופופקורן יהיה ערב מהנה מאוד!

לפני 14 שנה יצא לאקרנים הסרט "משפחת סופר על" מבית פיקסאר ("צעצוע של סיפור", "מוצאים את נמו" וכולי), סרט מצוין ומקורי, מצחיק ומהודק על משפחה חמודה שנראית נורמטיבית מבחוץ אך יש להם סוד, לכל אחד בבית יש כוחות על שנאסר עליו להשתמש בהם. אומנם בעבר גיבורי העל היו גיבורי תרבות פופולריים אך בעיות פוליטיות ומשפטיות גרמו להוצאה של כל גיבורי העל מחוץ לחוק ועליהם לנהוג כאנשים "רגילים": בית, עבודה, משפחה וחברה. התמודדות לא פשוטה בשביל אב המשפחה שאיבד את מעמדו כ"מר סופר על", דבר שהוביל להזנחה גופנית ותחושה עמוקה של חוסר סיפוק מהחיים המקצועיים שלו. הסרט הראשון מוביל את המשפחה הקטנה לגלות את הכוח שלהם ב"ביחד" המשפחתי, ומגבש אותם

לחבורה קטנה ולוחמת. הסרט השני נפתח בדיוק באותה הנקודה שבה הסתיים הסרט הראשון, המשפחה כולה נקלעת לקרב עם סופר נבל כלשהו שמנסה להשתלט על העולם. הם מנצחים אבל גורמים לנזק רב לתשתיות. הממשל לא אוהב את זה וסוגר את תוכנית ההבראה שלו להשבת גיבורי העל. יזם פרטי מחליט שהוא רוצה לקדם את מעמדם של גיבורי העל ולוקח את אם המשפחה, נערת הגומי (הופה, הופה! כמה פמיניסטי!), שתהיה הפרזנטורית של כל הגיבורים. לדעת היום הצעיר והעשיר, הציבור יתחבר יותר לדמות נשית וככה הם יוכלו ליצור לובי חזק לגיבורי העל והם יחזרו להיות חוקיים. כאן מתפצלת העלילה לשתיים (וזה לא כל כך מתסכל כל העסק הזה), עלילה אחת מלאת אקשן עוקבת

המשפחה
המשפחה
המשפחה
המשפחה
המשפחה

מה היה בעבר הרחוק במקום
הדשא שמאחורי אולם הספורט?

שבור
את הראש
נעמה דיטור

חודש בילגון | דביר שינדלר

תחושה שכזו שגורמת לך רצון להשתולל. ולא כמו שאנחנו אולי מכירים את המושג בלגן, שמשמעותו היא אי-סדר אלא בלגן ברוח חיובית. אותה רוח שגם מפיתה בסניף נשמת חיים בתקופה הזו.

אז אני יודע שקשה מאוד לקבל את זה, ושכן אפשר בדרכים אחרות, ושגניבת ציוד מהסניף הוא מעשה חמור ביותר, אבל לתחושה הזו יש מקום חשוב מאוד באווירה בסניף במהלך החודש הזה. כי לדעתי תחושת ה"בלגן" הזו שמורגשת בסניף בחודש הזה, היא מעין מסורת מיוחדת (שאני בטוח שקיימת בסניפים רבים, וגם שם מהווה חלק גדול ומרכזי מהאווירה).

"מסורת היא מערכת של תרבות - מנהגים, טקסים, דעות ואמונות, ערכים וכללי התנהגות" - מתוך אתר ויקיפדיה. אז לשאלת השאלות - מהן גבולות הבלגון? איפה הקו האדום שמבדיל בין צביעת קירות תמימה לבין מלחמת צבע על החיים ועל המוות?! הקו שמבדיל בין שפריץ קטן וחברותי של צבע, לבין לחזור הביתה ושההורים לא יזהו אותך? איפה עובר הקו בין לקחת קצת צבע מהיד של המדריך לבין לפרוץ לחדר הציוד לגזול ממנו? בתוך כל הבלגן הזה שהצדקתי מקודם, קשה מאוד (גם לנו המדריכים) להגדיר את הגבולות הברורים בין מעט בלגן ברוח טובה לבין טירוף חסר מעצורים וונדליזם ללא כל טעם... אז מה עכשיו? התשובה לדעתי היא "בלגן בגבולות גזרה". מה זה אומר? זה אומר שכן יישארו מלחמות הצבע, ושכן יהיו פרצופים לא מזוהים שיסתובבו לנו ביישוב באמצע הלילה. אבל מה שכן נוכל לעשות זה לדאוג לכך שהכול יישאר בגבול הטעם הטוב, ושהחניכים יחזרו בכל פעם הביתה שמחים, בריאים ומאושרים. ושנזכה לחודש ארגון שמח ופורה!

חודש ארגון כבר בפתח. ומה זה אומר? פעולות מדהימות, סידורים, צביעות, פעילויות גיבוש סניפיות, שבוע ארגון, חזרות לריקודים, חזרות להצגה, לילה לבן, מלחמות צבע, ביצים ומים, שבת ארגון, מפקד אש... ולבסוף - ההצגה. נשמע מטורף! לא? כל זה בחודש אחד?? אבל כן, זה מה שהילדים שלנו עוברים בסניף במסגרת בני עקיבא בחודש העמוס והסוחט הזה. ובראש כל החודש הזה עומדת לה קומונרית אחת ומנסה לדאוג לכך שהכול יתנהל בצורה חלקה וטובה. אבל למרות הלחץ המטורף והבלתי פוסק במשך החודש, מגיעים כולם במוצאי שבת, לאחר שבת ארגון סוחטת, לטקס הסופי. מפקד האש. בקיצור, בלגן אחד גדול. עד כה, מוצג חודש ארגון בתור אירוע מדהים, וזה נכון. אך אם אחד מן ההורים של החניכים יגיע לסניף בתקופת הזמן הזה, הוא יתוודע ל"בלגן" המטורף השורר בסניף באותם הזמנים. כל הורה ממוצע ושפוי שיראה דבר כזה ירוץ לביתו באותו רגע בשביל להוציא את הילד שלו מתנועה שכזו.

אכן, יש קצת אירוניה בשמו של החודש הזה, "חודש ארגון" (מה שלא לגמרי משקף את מה שקורה בפועל). ונכון, רוב ההורים יגידו כמה שזה "לא הגיוני שככה הסניף יראה", או "למה אי אפשר שהחודש הזה יהיה מסודר לגמרי?". אבל אני אגלה לכם סוד קטן: הם גם צודקים! אך יש דבר ששום הורה לא יכול או יוכל להבין בחודש הזה. משהו באווירה. משהו שגם אני, בתור מדריך, לא יכול להסביר.

חודש ארגון הוא זמן מדהים מהמון סיבות. חלק מהן הן הפעולות המושקעות שיש בו, האירועים המיוחדים והאווירה. אווירה של סניף אחד. אך אחד מהדברים שעושים את האווירה בסניף בחודש ארגון למה שהיא (כמה שקשה להודות בזה) - הוא הבלגן. כאשר אני אומר "בלגן" אני מתכוון למעין תחושה שכזו של התלהבות והתרגשות,

בני ע"ר

הלל אלגרבל

אחריות למשפחה שלנו ולמוסד המשפחה בעם ישראל כולו. חודש ארגון הוא חודש שיא בשנה והוא מספק הזדמנות לתת לכוחות של כל אחד ואחת מאיתנו לפרוץ החוצה, ליצור ולעשות, להתחבר ולהתגבש כסניף וכשבטים, ולהתחבר לתנועה כולה מעצם הידיעה שאנחנו לומדים את הנושא שבו מתעסקת התנועה כולה בזמן הזה. בהצלחה לכולנו בעבודה הרבה שמחכה לנו!

החודש יצאנו למסע סוכות, טיילנו במבואות ירושלים - נחל סנסן - וכולם נהנו מאוד!! לאחר מכן קיימנו בסניף הפנינג חלומות שבו כל שבט עסק בחלומות של החניכים וכיצד אפשר להגשים אותם!

מאחלת לנו המשך חודש טוב ומלא בעשייה!

הורים, מדריכים וחניכים מתוקים. חודש ארגון כבר ממש בשיאו וכולנו מתרגשים מאוד!! נושא חודש הארגון השנה הוא "תשעים שנה של משפחה". בחודש הקרוב נעסוק במשפחה של כל אחד ואחת מאיתנו. נבקש לחזק את השייכות, האהבה והאחריות על המשפחות שלנו, ולמוסד המשפחה בעם ישראל.

החודש מחולק לשלושה שבועות, ובכל שבוע נעמיק בהיבט אחר הקשור למשפחה: **בשבוע הראשון - שייכים למשפחה:** נדבר על העבר, על השורשים, על השייכות שלנו למשפחה גדולה ועל העוצמה שיש בשייכות זו. **בשבוע השני - אוהבים את המשפחה:** נתחבר למשפחתנו בהווה ונדבר על אהבה וקשר בין בני המשפחה. **בשבוע השלישי - מובילים משפחה:** מתוך הסתכלות לעתיד נקבל

